

ANTVERPIÆ,
Apud Adrianum Huberti,
Anno M. D. LXXXVII.

Cum Privilegio.

Handwritten notes in a cursive script, likely a library or ownership stamp, located below the printed text.

HÆ Sanctorum Martyrum nostri temporis iuxta antiquas sanctiones, annotationes ac registrationes, gestorumq; ac passionum ipsorum descriptiones, quas etiam ipsæ imagines ac figura perpulchrè ac clarè demonstrant, utiliter omnibus, pijs ad confortationem, malis autem ad conuersionem, proponuntur. Quare prælo committi posse iudico. Datum Antuerpiæ 14. Calend. Septemb. Anno 1587.

Siluester Pardo, S. Theologiæ Licentiatus, Cathedr. Ecclesiæ Antuerpiens. Canonicus, librorumque Cenfor.

Quorum respectu, concessum est per Regis Consilium, ius, & priuilegium sex annorum, ut hæc dicta excudi & euulgari possint, quemadmodum litteris Originalibus latius patet, datis Bruxellæ, nono die Septemb. 1587.

& signatis

Lombarts.

PRINCIPIBUS,
POPVLISQUE CATHOLICIS PACEM ET SALVTEM IN
Domino: ipsis autem Catholicæ fidei persecutoribus, veritatis cognitionem, veramq;
Ecclesiæ obedientiam R. V. exoptat.

ANCTISSIME illud maiores nostri obseruarunt, ut ad Dei gloriam, commodumq; ac pietatem fidelium promouendam, & sanctorum denique Martyrum honorem latius propagandum, summa cura & fide Martyrum res gestas, præclaras inquam confessiones, atque certamina, diesque tandem ipsos literis consignarent, suosque in Fastos referrent: quo deinde secutura ætas, solennes debitosque Martyribus honores deferret, ac subinde ad eos imitandos, consecretandosque excitaretur. Et hunc quidem morem primis illis Ecclesiæ temporibus, cum Imperatores Romani, Ethnicique Tyranni ac Dynastæ, plures Martyrum myriadas crudeli morte mulctarunt, ut dixi, seruarunt sanctissime, & edito in hanc rem canone nobis seruandum tradiderunt. Cum verò ætate consequente Gothi, qui & Getæ, in Europa, in Africa Wandali, vtrique Arriana impietate incitati, sumptis armis, & motu in Catholicos bello, Imperatorum Ethnicorum crudelitatem imitati, longissime superarent: inuenti sunt qui eam quoque Ecclesiæ calamitatem, Martyrumque constantiam annotarent, in quibus, vnus maxime Victor Vticensis Episcopus elaborauit. Nec defuerunt ætatibus consequentibus, vires resumente, hæreticis aliis administris, eadem semper tyrannide; qui paterentur ut hostium Catholicam fidem persequentium crudelitas scribentium diligentiam superaret. Sed vetera mittamus, quando nostra nos mala circumstant. In quæ enim tæpora, Deus bone, & in quam luctuosam incidimus ætatem! Intrarunt Pseudoprophetæ, erroris spiritu plenissimi, & eheu seducunt multos. Venerunt enim in vestimētis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Itaque stragem tantam ediderunt, ut

eam se nemo verbis, aut voce assequi posse confidat. Quas enim nobis calamitates atque miseras non inuexerunt! Nobis, inquam, hoc est, Christianis atque Catholicis, quippe qui eandem Ecclesiam, fidem, societatemque profitemur, quam maiores olim nostri, quos iisdem de causis Romani Imperatores Ethnici, Arriani, Gothi, ac Wandali, ceterique à fide laborantes hæretici persecuti sunt.

Quare miseranda omnino nostra conditio, utpote qui hostes, & persecutores patiamur eos, qui eodem nobiscum Christiano nomine censentur, eodemque baptisate abluuntur; sed uitam deinde fidem deserentes, inque nefandam hæresim, apostasiamque ruentes, ita penitus omni rationis priuantur lumine, ut suos ipsi errores clarissima in luce cernere non possint: adeoque à mentis ac rationis ordine abierunt, ut quam fidem tot iam seculis confirmatam, & quasi per manus à maioribus traditam, patres nostri inuiolatam coluerunt, quamque vita & morte feliciter obita cõsecrarunt, noui hi sancti, si Deus placet, reformare se velle fateantur. At verò uti longè turpissimum est, velle cõvincere eam fidem, & iactare esse reformandam, cuius fundamentum Christus Dominus firmissimum collocauit, quam confirmauit Spiritus sanctus, quã Apostoli, eorumque legitimi successores, nobis inuiolatam cõseruandam commendarunt; & ab iis quidem reformandam hominibus, qui tantis, tamque variis flagitiorum sordibus inquinati, ex eadem ipsa desciscere, (notam enim *Caluini*, notam *Beze* parentum æquissimorum filiorum cum natura pugnantem libidines, ut cætera taceam, quæ alterius dorso liliolum; alterius vitæ, infamiam notam inusserunt) ita planè optimo cuique, maximè luctuosum, ipsam reformandi rationem, & ordinem cõsiderare. Neque enim aut vitæ aliqua sanctitate, aut orationis pietate, non ieiuniis, non castitate, non obedientia suam nobis reformationem cõmendarunt; sed maledicentia, ebrietate, luxuria, rebellionem inquinarunt, nihil veræ pietatis præ se tulerunt, nulla diuino cultui templa consecrarunt; sed sanctissimas quasque ædes, monasteria, aliaque religionis Christianæ monumenta inuasferunt atque vastarunt. Nulla nobis miracula ediderunt, mortuos nullos ad vitam reuocarunt; sed homicidiis, sed frequentibus sacerdotum, seruorumque Dei mortibus, suam nobis reformationem Reformatores egregij consignerunt. neque sane id mirandum, cum semel hoc & stirps malorum omnium ex iuuenibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mendiculis, ex decoctoribus coaluerit, verè ut de iis dici possit quod olim quidam de coniuratorum cœtu: Quis pietatis hostis, quis apostata, quis veneficus, quis gladiator, quis latro, quis parricida, quis testamentorum sub-

uerfor,

uerfor, quis circumscriptor, quis ganeo, quis nepos, quis adulter, quæ mulier infamis, quis corruptor iuuentutis, quis corruptus, quis perditus inueniri potest, qui in hanc non coierit societatem? ut cuique clarissimum sit, quo tandem spiritu agitentur, eo nimirum ipso, quo veteres quondam Ethnicique tyranni, quo Arriani, ceterique id genus hæretici, à quibus fœdam hanc immanemque crudelitatem hauserunt.

Sic non ita pridem Bohemi hæretici, Duce quodam Zisca, viro profligatissimo ac perditissimo, res nouas moliti sunt: sic deinde Apostata varij, varias in regiones calamitates prope infinitas inuexerunt. Atque ut exëpla longinqua non queramus: *Henricus* v i i i. Rex Angliæ post defensam insigniter fidem, edito aduersus Lutherum libro, libidinis ventrisque mancipium, sibi ut legitimam vxorem repudiare liceat, aliamque ducere, à summo Pontifice contendit; vbi non impetrauit, Sedem Apostolicam, Ecclesiamque ipsam repudiavit, & ab eius se vnione seiunxit, cui annis 900. Reges, populi que Angliæ vniuersi religiosissime seruiuerunt. Itaque Anglicanæ Ecclesiæ se caput appellat, lataque lege, ab omnibus Clero, populoque ut appelletur, & habeatur, solenni iureiurando per fas & nefas extorquet, nulloque ordine optimos quosque ac nobilissimos impium iusiurandum detestantes, omni crudelitatis genere, morte denique ipsa mulctandos iubet, nusquam ut veteribus tyrannis debuisse videatur.

Paucis deinde labentibus annis, Hugonotæ, (quo nomine Galli *Caluini Beze*que discipulos iam tum à primo suo exortu appellarunt) quod præ ceteris hæreticis crudelissimi essent, sanguinisque avidissimi, horribili omnino Gallias tumultu, internoque bello commouerunt; barbaras & inauditas hæcenus strages ediderunt: quodque vnum maximè Christianissimum Regem suis obstare conatibus viderent, vno in eum consensu, sed occultè mouerunt, eoque prætextu oppida ac ciuitates diripuerunt; templa, & tot annorum tam multa sanctissima monasteria spoliarunt, iniectisque flammis deuastarunt; omnia passim depopulati, vbique crudelitatis infinita vestigia reliquerunt; sacerdotum, piorumque hominum sanguine, vrbes, vicos, agros, ipsosque priuatos parietes fœdantes. O igitur miserandam Galliarum nobilissimam, & olim felicissimam fortem, quam tam perditos homines tam miserè dilaniarunt! Nihil mihi hic opus est antiqua commemorare, recenti etiamnum sanguine madent vulnera, nulliusque adhuc artis medicamina satis profuerunt. Nondum viperea soboles iustas sceleris pœnas dedit, ipso paritura fouetur in vtero, & cancri in modum serpit, erumpet tandem, vimque suam funestissimo exeret partu.

A 3

Cogita

Schisma
Angliæ.

Hugonotarum in
Gallia
motus.

Cogita, precor, qualis futura sit facies tua, si quando rerum potiantur qui tuo imperio continentur, & iugi ac legum impatientes tanta in te & tua viscera tyrannide læuierunt, quorum funestas & periculosissimas strages quis non dico exprimat, sed adumbret! Quod si pacem & quietem simulantes, re autem vera, arma & intestinas cædes spirantes ferendo, tranquillitati tuæ optimè consultum putas, falleris plurimum. Viuunt, & in tuam perniciem viuunt, dissimulatione & lenitate. Vrsos quidem comitate & beneuolentia cicurari & mansuescere cernimus, at tygres nūquam.

Doceant te aliorum casus, quibus si nihil permoueris, miserrimam & plus quàm Ægyptiacā seruitutem expecta, cuius exemplum tibi præbet misera, & prorsus infelix hodie Anglia. Perpende quanto tot seculis de Barbaris, & Christiano nomini infestissimis nationibus triumphans, tibi, totique orbi fueris honori & ornamento, ut iure & quadam veluti hæreditate Christianissimi titulos & nomen, solus Rex tuus promeruerit. Noli itaque committere, ut tam sanctum, tamque honorificum nomen sordida & infamis hæresis inquinet.

Christianissimus etiam & religiosissimus Rex tuus auos, proauos, ac omnem retro atatem decurrat, inueniet suorum fuisse neminem, qui pateretur de hæresi suspectum in Gallia pedem figere, ne dicam viuere. Expendat præterea quæ domi, quæ foris, quæ domesticis, inquam, quæ verò exteris hæreticis adhibenda sit fides. Nam ubi hæc hæresis lues callidè & occultè se insinuarit, continuè ferocis & indomitæ bestię instar, omnia longè lateque depascit, & fœda strage depopulatur, ne sibi ipsi quidem satis fidelis: cuius rei plurima argumenta calamitosi multorum, vel etiam à fide laborantium, exitus præbent, quos politica & ciuilis quædam agendi ratio imprudenter allectos, turpissimè decepit, & perdidit. Ac vna Anglia exemplo esse potest, quæ hoc veterno ebria, in finitima regna & prouincias venenum euomuit, Gallis, Scotis, Belgis grauis, quorum funera & calamitates si nihil commouent, si non euerfa Scoria, non in ruinam inclinans Gallia, non miserrimè vastata Belgia animum perturbant, Ducis Alenonij germani fratris casus excitet, cui nobilissimo Regioque iuueni infidæ hæreticorum amicitie, cladem, morbum, mortemque ipsam luctuosissimam magno Gallie malo pepererunt; ipsum denique capiti imminens periculum commoueat, cum lacerato & discisso regno solus tam claræ familiæ sit superstes.

Venio ad Belgas, in quos progressa hæresis ex eadem *Caluini Bezae* schola Geusios, hoc est, vagos nebulones (quo nomine gaudent, qui Germaniæ

Geusiorum
in Belgio
furor.

manie inferioris agros deuastant) emisit, nihil omnino Hugonottis crudelitate & barbarie dissimiles, qui ut quam ab iis religionem (immanitatem dixeris) didicerant, suas in vrbes, & propria viscera exercerent, ut illi Christianissimum Gallie, sic hi catholicum, & clementissimum Hispanie Regem eiurarunt, & specie purioris religionis (quibus tamen nulla est religio) restituende, multorum caput monstrum, & dissidentes opinione, doctrina, veritate sectas inuexerunt, atque ulterius progressi (ut sanguinaria semper est hæresis) prodicione, ferro, flamma, omnia vastarunt, administro primum Auriaco Principe, homine versipelli & sceleratissimo, & qui viperæ instar beneficentiam crudelitate compensaret. Deinde euocatis Gallis, postremò Anglis, ut eorum auspiciis inauspicatis libertatem, aut potius seruitutem affectatam tuerentur, quorum cædes, incendia, direptiones parte aliqua subiectæ tabellæ edocebunt.

Vtinam hic Belgæ pacis quondam, fideique auitæ commoda amissa expendant, & in quantam calamitatem ex florentissimo rerum statu, in quantam inopiam, ex omnium rerum abundantia, in quam miseram seruitutem, ex pulcherrimo dominatu, Catholica fide in hæresim permutata, deuenerunt, noscant, notatisque tantæ vastitatis auctoribus, ingenio, armis, corporum & fortunarum oppositione procul à finibus suis exigant. Falluntur enim maximè, si à suis, si ab exteris auxilium, altissimamque tranquillitatem expectent: fieri namque nō potest, ut quibus suasoribus tanta in rempub. inducta est calamitas, iisdem authoribus pax & vera securitas habeatur. Nota præterea Anglorum ingenia, qui vicinorum excidio & vastatione portus suos, murosque urbium firmari arbitrantur, & ciuiles Gallie & Belgie gladios, Anglie salutem existimant, tumque à iugulo & ceruicibus suis ferrum auerti putant, cum multo vulnere aliorum corporibus & sanguini immergitur & innatat. Ac certè quantum auxilij eorum arma Belgie attulerint, varij casus demonstrant.

Quàm ergo consultius, salubriusque foret, si reiecta versicolore meretrice, hæresim dico, depulsisque qui per vim dominantur paucis tyrannis, & reuocato diuino humanoque iure, Regem suum catholicum illum & mitissimum recognoscant, cui non noua, & in quodam angulo nata religio, sed antiqua, sed catholica, sed ea in quam maiores vestri, vosque in maioribus iurastis, probatur, quem non arma, non cædes, sed toga, sed salus vestra delectat, cuius imperium nullis finibus, sed vna cum orbe ipso terminatur. Nō pudeat illi subiici monarchæ, quem Hispani, quem Itali, quem Afri, quem Indi, ac penè vniuersus orbis, Regem, Dominatorem, Defensoremque

inano

foremque iuris & libertatis fatentur. Non sit graue illi subesse Gubernatori & Imperatori, quem praeter prudentiam & comitatem infractus & semper victor animus, regius sanguis, *Parmae Placentiaeque* nobilissima dominatio commendat, qui vobis non exagitator crudelis, sed ductor, sed patriae pater datur. Pudeat tam diuturna à fide & à Rege defectionis, pudeat sordido & infami nomine Geusios dici, & à bonis quibusque appellari.

Protestantium
in Anglia
crudelitas.

Quid ærumnas & Angliæ calamitates commemorem! in cuius cæde bacchata heresis nihil ad crudelitatem & impietatem fecit reliqui. In hoc tamen ut sibi videtur pia, quod perduellione, de qua Catholicos iniquissimè accusat, crimen suum tegat. Utque rei nomen respondeat, non illa suos complices Hugonottos aut Geusios (quod vtrumque sordidum sit & infame) sed Protestantes vocat, digno sanè factis suis vocabulo, cum aliud agant, aliud protestentur. Nam cum vinculis, bonorum direptione, proscRIPTIONE, tormentis, morte denique ipsa Catholicos sola fidei cui firmius, sanctiusque adhærēt, caussa opprimant; protestantur tamen nulli religionem fraudi fuisse, neminem in Deum, & Romanam Ecclesiam pietatem condemnasse, sed Regiam maiestatem læsam, sed cōtemptas regni leges, & decreta sanctiora. Quamquam verò Protestantium in Catholicos inhumanum odium, & odio adiuncta crudelitas, orbi penè vniuerso innotuerit, legesque & facinora quæ vocant decreta, quorum violationem læsæ maiestatis crimen faciunt, passim ab omnibus ut impiè conuellantur, & proscindantur; ut etiam in prouerbum abierit, Anglicana perduellio: breuiter tamen hic aliqua attextam dolosa & malitiosa, ut eorum appareat protestatio, palamque sit orbi vniuerso, quàm eiusmodi adiuuenta cum honestate, ratione, fide, adeoque religione ipsa pugnent, & quàm parum politicè in eos sæuiant, quorum humeris, doctrinæ, pietati, totius Regni innititur ornamentum. Atque ut maior sit narrationi fides, locum, tempus, legum ipsarum sententias ordine comprehendam.

Anno primo. *Indicta* igitur fuerunt Procerum, *Ordinumque* Regni comitia, *Parlamentum* vocant, apud *Westmonasterium*, anno Domini 1559. Regni autem *Elizabethæ* Reginae primo, vigesimo tertio die Ianuarij, & continuata vsque ad octauum *Maij* sequentis. In iis inter cætera decretum fuit, ut constitutiones omnes ab *Henrico* Rege eius nominis octauo, promulgatae, ad omnem externam vim è Regno exterminandam reuiuiscerent, & pristinum robur reciperarent: Et ut constitutio quadam à *Philippo* & *Maria* primo & secundo Regni sui annis edita, abrogans omnia statuta publicata aduersus *Sedem Apostolicam Romanam*, exinde annullaretur, & nullius esset effectus, & ut

omnis

omnis iurisdictio, quam quondam vis Ecclesiastica exercuerat ad cogendum in ordinem omnes Ecclesiasticas personas, ad reformandum & corrigendum haereses, perpetuò regali corona annecteretur, & ut Regina eiusque successoribus plena imposterum potestas & autoritas foret de iis disponendi.

Ut verò constitutiones hæ in maiori robore conseruarentur, ulterius cautum fuit, ut persona omnes tam Ecclesiastica quàm seculares aliquo functione officio, aut Reginae stipendia perceptura, iuramentum præstare cogerentur, tatis Evangelij, hoc modo: Ego A. B. testificor prorsus ex animo & conscientia affirmo Reginae maiestatem, huius regni, aliorumque suorum dominiorum & præminentiarum esse gubernatricem solam, tam in Ecclesiasticis & spiritualibus, quàm secularibus negotiis, nec vllum externum Principem, Prælatum, personamue cuiuscunque status aut potentia sit, habere, aut habere debere hoc in regno iurisditionem aliquam, potentiam, superioritatem, præminentiam aut autoritatem Ecclesiasticam siue spiritualem. Et idcirco omnibus externis iurisditionibus, potentiis, præminentijs & autoritatibus renuncio, easque omnino desero. Et polliceor me exinde præstiturum fidelitatem, & obediens ministerium Regiæ maiestati eiusque heredibus & legitimis successoribus, & pro viribus defendam, atque tuebor omnes iurisditiones, priuilegia, præminentias & autoritates concessas, & competentes maiestati Regiæ, eius heredibus & successoribus, aut annexas & vnitas Casarea huius regni corona. sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Item quicumque Sacramentum hoc præstare recusauerit, officio suo priuabitur, & inhabilis per omnem vitam declarabitur ad demerendum aliquam dignitatem, nisi eo præstito sacramento.

Item, si quis verbo aut scriptis tueri aut præferre vellet potestatem aut iurisditionem ecclesiasticam Principis alicuius aut Prælati, qualiscunque is sit: Prima vice bona eius omnia fisco addicentur: si verò non æquiualeant valori librarum viginti, tum præter bonorum omnium amissionem, & annales carceres patietur. Secunda vice, supra amissionem bonorum omnium, ad perpetuos damnabitur carceres. At si in eundem errorem tertio inciderit, is error ut maxima proditio iudicabitur, & mortis pœnas in proditores statutas noxius perpetuetur.

Decretum istidem in iisdem Parlamentalibus Comitibus fuit, nullas ex constitutionibus eorundem autoritate prolatas, siue ex religionis, siue ex alia quacunque causa villo in posterum tempore pro erroribus hæresi aut scismate haberi posse.

Item quicumque repertus foret Sacramenta administrasse alio modo quàm

B

id au-

id auctoritate eiusdem Parlamenti praordinatum erat quodam in libro, cui titulus, Preces communes; multa centum marcarum applicanda fisco Regio plecteretur, aut sex mensum incarceratione. Secundo, in id peccans quadringentis marcus aut duodecim mensum incarceratione. Tertio autem, bonorum omnium ademptione & carceribus perpetuis.

Item, quicumque templa eorum diebus Dominicis aut sacris non frequentasset, duodecim denarius singulis vicibus mulctaretur.

IN Parlamentaribus Comitibus Westmonasterij indictis duodecimo Ianuarij die, anno Domini 1563. Regni vero Elizabethæ Regina quinto, decretum est, quemcumque cuiuscunque status aut conditionis sit, qui scripto, numeris, concione, actu, aut quouis alio modo niteretur, Episcopi Romani auctoritatem, olim in eo Regno usitatam, defendere, aut sedi Romanae attribuere preminentiam aliquam, unâ cum auxiliariis, assistentibus, & consiliariis, omnibus redditibus & bonis, & perpetuis carceribus mulctandum.

Secundo, ut omnes Ecclesiasticos suscepturi ordines, futuri pedagogi, & quacunque alia persona aliquem eruditionis gradum inauguraturæ, aut ad administranda iustitiæ dignitatem aliquam admittendæ, iuramentum prima eiusdem Reginae Regni anno cautum præstent, priusquam ad aliquam dignitatem aut officium admittantur, qualiacunque tandem illa sint. Et quicumque huic edicto refractarius extiterit, ei omnes sui redditus & bona adimantur, & perpetua incarceratione plectetur.

Tertio, si quis in supra dicta peccauerit, & semel conuictus, rursus relapsus Episcopi Romani auctoritatem prætulit, & hic eiusque fautores & consiliarij iuramentum, cuius ante meminimus, intratrim mensum deliberandi spatium præstare recusauerit, tum is tales amissiones, multas, & mortis pœnas patietur, quales in causis summae proditiõis statuta sunt.

Ita tamen, ut quicumque in posterum electus erit ad Parlamentarem dignitatem, idem iurare cogatur, nisi puniri malit eo modo, quasi in Parlamentaribus Comitibus sine electione assidere præsumpisset.

Ita etiam, ut Baronum nullus, aut eorum qui Baronum dignitatem in statu seculari excedunt, tale iuramentum præstare cogantur.

IN Comitibus Parlamentaribus Westmonasterij indictis secundo Aprilis die, anno Domini 1571. Regina autem Elizabethæ decimo tertio, in decreta relatum est, ut quicumque Reginam hæreticam, scismaticam, aut tyrannicam appellaret, proditor iudicaretur, & talem pœnam, mortem, & bonorum ademptionem pateretur, qualem summa proditiõis aut perduellionis conuicti.

Item quicumque, vivente Regina, ausurus est scripto publicare, aut declarare

quis

Anglicus Al-
coranus.
100. marca
Anglicana
conficiunt civ-
iter 222.
aureos coro-
natos.
12. denarij
Anglici fa-
ciunt dimidium
Florenum.

quis sit, debeat esse legitimus hæres aut successor eius (nisi naturalis corporis eius progenies sit) in pœnam prioris culpæ, annum unum carceribus detinebitur, & dimidio bonorum mulctabitur. In pœnam autem alterius culpæ, bonorum omnium ademptionem, & carceres perpetuos experietur.

Item, quicumque Romanas absolutionis seu reconciliationis Bullas impetrauerit, earum auctoritate aliquem absoluerit seu reconciliauerit, verbis, scripto, aut alio quouis modo absolutionem aut reconciliationem alicui promiserit, aut tali medio absolutionem aut reconciliationem meruerit. Quicumque, etiam Romanas quacunque de causa Bullas scriptæ impetrauerit, eundem ob omnes & singulos actus hos proditiõis summa notandos, & tanquam perduellionis reos, reddituum & bonorum omnium ademptionem mulctandos, & morte puniendos.

Item quicumque in Regnum intulerit Agnos Dei, cruces, imagines, grana, aut quodcumque aliud à Romano Pontifice benedictum, aut ab alio quocunque ab ipso auctoritatem habente, & tale quid alicui in Regno ferendum aut utendum tradiderit, tum & qui intulerit, & qui receperit, pari pœna punientur, scilicet amissione bonorum & reddituum omnium, & incarceratione perpetua.

Quicumque (nisi notus mercator) Regni fines sine speciali Reginae licentia excesserit, & ultra sex menses absens remanserit, terra & bona eius omnia, fisco erunt addicta.

IN sessione Parlamenti Westmonasterium convocati decimo sexto Ianuarij, anno Domini 1581. Regina vero Elizabethæ vigesimo tertio, decretis cautum fuit, si quis per suasionibus aliquem ex subiectis Regina à Religione auctoritate eius instituta abduxerit ad religionem Romanam, aut eum commoverit, ut fidei Romanae obedientiam aliquam promitteret, is & mulctabitur, & punietur tanquam perduellionis reus.

Item qui voluntariè absolutionem aut reconciliationem impetrauerit, seu abduxerit, aut obedientiam tali auctoritati pollicitus fuerit, is iudicabitur meruisse pœnas & multas summae proditiõis.

Item siue quis taliter delinquenti auxiliatus fuerit, aut fauerit, aut eius conscius, intra diem vigesimum id non indicauerit alicui ex magistratu, amissione bonorum vivo eo plectetur, corpusque eius Reginae placitis exponetur.

Item, si quis Missam dixerit aut cantauerit, in multam ducetarum marcarum incidet, & unius anni captivitate macerabitur.

Qui autem Missam audierit, centum marcas fisco exsoluet, & captivus unius anni spatio detinebitur.

Item quicumque annum excedens decimum sextum conuictus fuerit templa & sacra primo regiminis eiusdem Regina anno statuta non frequentasse, is

Legitimos
illos habet.

444 coro-
nati aurei.

222 aurei
coronati.

20. libra Anglicana, con-
ficiunt circiter
66. aureos
coronatos.

in singulos absentia sua menses, viginti libras pendere cogetur.
Item quicumque ludimagistrum templi non visitantem retinuerit, singulis, quamdiu eum retinebit, mensibus, decem libris mulctabitur, & ludimagister taliter delinquens, captiuus erit per annum unum, & iuuentutis pedagogus inhabilis declarabitur.

IN Parlamento Westmonasteriensi incepto 23. Nouembris, anno Domini 1585. Regni autem Regina Elizabethæ 27. decretum fuit, ut Iesuitæ omnes, Seminarij Sacerdotes, atque alij qualescunque, extra, aut intra Regni fines, post festum sancti Ioannis Baptista, primo eiusdem Regina regiminis anno creati, Romana aliqua authoritate deriuati, infra quadragesimum diem Regno excederent.

Item licitum non fore alicui Iesuitæ, Seminarij Sacerdoti, aut alicui alij Sacerdoti superius memorato, Regni fines intrare, aut intra eos commorari. Et si contrarium faxit, tum talis culpa instar summae prodicionis iudicabitur, & ipse tales bonorum amissiones, & mortis pœnas patietur, quales in alta prodicionis reos statuta sunt.

Item si quis post quadragesimum elapsum diem, Iesuitam talem, aut Sacerdotem receperit, sustentauerit, solatus fuerit, is feloniam, id est, atrox scelus commisisse iudicabitur, & tale bonorum detrimentum, & mortis pœnas incurret, qualia in atrocis sceleris reos sunt statuta.

Item si quis, nec Iesuita, nec Sacerdos, Regina tamen subditus, sed in aliquo eorum Collegio educatus, nunc, aut tempore futuro, reuersus non sit infra sex menses à publicatione in Angliam, nec se Regina eiusq; legibus submiserit, nec iuramentum Regni eius anno primo præscriptum præstiterit, sed alio modo reuersus sit sine ea submissione, is proditor iudicabitur, & plectetur amissione bonorum & vita, quæ in alta prodicionis reos est decreta.

Item si quis ex Regina subditis, elapsis iam dictis quadraginta diebus, quouis medio ultra mare quasuis pecunias, aliudue quoduis auxilium miserit Iesuitæ, Seminarij Presbytero, Diacono, Religiosa, aut Ecclesiastica persona, aut etiam ipsi Seminario aut collegio, talis infractor, omnium bonorum dispendium incurret, & perpetuis carceribus constringetur.

Item, si quis post lapsum iam dictum quadraginta dierum terminum, sciuerit Iesuitam aliquem, Seminarij Presbyterum, aut etiam alium quemuis ex memoratis in hoc Regno remanere, nec infra duodecimum diem id præcipuo ex magistratu indicauerit, talis delinquens, Regina arbitrio, mulctæ, & captiuitate plectetur.

Item si quis ex magistratu, cui id erit indicatum, infra diem vigesimum octauum

octauum id ad concilium Regina non detulerit, is pro vnaquaque tali culpa ducentarum marcarum mulctam sustinebit.

Item si quis, siue Presbyter, siue alius, quorum superius meminimus, reuersus in Regnum, Regina se & legibus eius Religionis ergo iam conditis, & adhuc condendis submiserit, ei ante decem post submissionem suam completos annos, intra decem miliaria ab eo, in quo Regina est loco, esse non licebit sine speciali eius licentia. Itaque nullum ex submissione sua beneficium consequetur. Sed tale incurret periculum, quasi nunquam se submisisset.

IN Sessione Parlamenti Westmonasterij habiti decime quinto die Februarij, anno Domini 1587. Regni verò Elizabethæ Regina vigesimo nono, decretum inter cetera fuit, ut omni diligentia, executioni mandarentur decreta, quæ anno 23. Regni eiusdem Regina publicata erant aduersus celebrantes, audientes aut frequentantes Missas, & ut diligentior fieret in terris aut bonis executio aduersus eos, qui templa sua non frequentarent, viginti scilicet librarum in singulos menses.

Habes hîc, Christiane Lector, Protestantium Anglorum, reuera autem hæreticorum omnium, si rerum potirentur, nouas leges, & sanctiora decreta, quibus perfacile, quia veteribus non poterant, catholicos & pios quosque perduellionis crimine accersunt, & crudeliter ac perfidiosè irretiunt, cum alterum necessarium sit, vel Christianum nõ esse, vel in eas leges incurere. Quod si maiores nostri ad vitam reuocati, istas sibi leges & pedicas proponi viderent, si omnes omnino totius vniuersitatis Christiani hæc vitæ, religionis, & actionum decreta acciperent, nonne & barbaras leges, sanctionesq; damnarent, & capitis damno, prodicionis, maiestatisq; læsæ accusarentur? Ac fuit hoc consilium Angliæ vexatoribus, suffocare primû vrbes & Angliam verbi Dei fame, deinde Ecclesias & agros vastare, pecuniis locupletum non abstinere, ferro & sanguine repugnantes & innoxios opprimere, tandemq; supremâ inducere vastitatem. Quamobrem principio Episcopos, Sacerdotes, Monachos, Ecclesiasticosq; quouis ad carceres pædore, illuue & inedia conficiendos damnarunt, vel calamitatis & pœnæ metu solum vertere coegerunt, vel certe fortunis omnibus solatio exutos in exilium egerunt, in eorum domos, agros, prædia populabundi inuolantes. Deinde absentibus pastoribus, rabidi & rapaces lupi quidquid erat melioris pabuli & doctrinæ, corruptis & putrescētibus herbis obrudere & perdere sunt conati. Cumq; (quæ Dei est prouidētia & bonitas) etiâ aduersis in rebus cresceret, & erigeret se multorum constantia & virtus, confictis perduellionis & sanguinariis tabulis (vt quisquis

eorum errori & nequitia non deseruere, reus ageretur) tormētis, securi, laqueis, corporū sectionibus, infinitisq; propemodum cruciatibus, vitam extorserunt. Verūm non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum, eo enim ipso tempore cum sciret impietas, creuit pietati iuncta religio, auctus est Catholicorum numerus, verē ut dici posset, Christianorum sanguinē seminarium Christianorū fuisse. Tantūm enim abest ut obtritis plantis marcuerint semina, ut etiam viuida magis, non herbas modō, sed & flores, & vberimos fructus produxerint. Atq; illud mirum magis, eorum qui vel decipiunt vel decipiuntur, liberos confertim relicta cognationis terra ad veram auitamq; fidem accurrere: ut scilicet ex ore infantium & lactentiū laus perficiatur, & qui de veritate nihil intellexerunt, nati & in hærēsi nutriti, quærere tamen verbū veritatis, quibus Societatis Iesu scholæ replentur, & Romanū ac Remense Pontificis studio & liberalitate erecta, surgunt, & florent Anglorum seminaria, quę virtutum & doctrinæ prata dixeris, quorum fundamento firmiori ringuntur hærētici, quod ex iis tamquam alueariis quibusdam apes emittantur, quæ fucos arceant, & purioris doctrinæ mel instillent, quos nec procellæ, nec tempestates, nec vrens ventus fatigare potest. Sic enim ad pietatem sunt instituti, sic litteris informati, sic armis instructi melioribus, quibus carneā illam molem cum Dauide in capite percussam deiiciant, ut nec fiduculis, nec ferro, nec flāmis à tā pulchra pugna arceatur. Hi sunt quos medio sinu foues Anglia, facti tibi veritatis precones: hi sunt qui vitæ dispendio vitā tibi restituūt, quorū sanguine postes illiti, angelū arcent exterminatorem. Quamobrem in eos sæuit crudelius hærēticorum furor, in eos statuuntur edicta & leges, eorum sanguine inebriatur Babylon, sed agant, machinentur, statuunt quæcunque velint hærētici, probari, & agitari possunt, frangi aut eradicari non possunt, stabunt quamdiu steterit veritas, & seipsis fortiores vitam & certam toti regno adferent salutem.

Ne tamen obscuretur vel lateat tormētis & sanguine parta Martyrum gloria, sed in omnes orbis angulos diuulgetur, tabulis quibusdā & adumbratis imaginibus, quoniam oculi pictura tenentur, mouentque fortius quæ oculis fidelibus, quam quæ auribus obiiciuntur, partem suppliciorum & carnificinæ complexi sumus, sic distinctis tabellis: ut *Hugonottarum in Gallia, Geusiorum in Belgio, Protestantium in Anglia* crudelitatis species quasdam referant. Ut enim tormentorum genera omnia pictura comprehendas, fieri nulla ratione potest, cum & inuisita sint, & noua indies excogitentur, meritō ut indignari possint, si ab inferis excitentur *Nerones, De-*

cy, Dio-

Hæc duo
Anglicana
Seminaria
instituta fue-
runt in d. str. a
solicitatione
D. Alano,
qui super ob-
summa pro-
bitate & do-
ctrinā, crea-
tus est. R. E.
Cardinalis.

cy, Diocletiani, Iuliani, Genserici, Hunerici, Zisca omnes, inuentos fuisse Christianos (si tamen Christianos nuda facie ablutio) qui in suum sanguinem inauditis tormentis, vel sæuere crudelius, vel furerent inhumanis. Et quamuis hærēsim blandè primum sese insinuantem semper comitur tyrannis, quemadmodum decursis omnium ætatum & temporum hærētib; clarum est & apertum: videbitis tamen sanctissimæ Ecclesiæ instauratores & renouatores, fuerintne aliquādo hærētici, qui laxatis tyrannidi frenis vel templa ac loca sacratiora demoliti sint acerbius, vel in diuos, diuorumque imagines incensi sint furiosius, vel in Sacerdotes & Religiosos inuecti sint acrius, vel in sacras virgines incitati sint petulantius, vel in bonos quosque seuerint imperiosius. Agnoscat etiam quisquis has tabellas contemplantur, Ecclesiam numquam maiorem pestem sensisse, numquam grauiorem passam ruinam, nunquam funestiores experitam calamitatem, quàm cum Caluini & Bezæ soboles ex Gebennæ (gehennam dixeris) antro erumpentes deformationem specioso prætextu verè deplorandam instituerunt. Quarum ego hunc velim esse fructum, ut ad laudandum in Martyrib; Deum, & detestanda hærēticorum dogmata vel imperia boni omnes excitentur. Ipsi verò hærētici visa veluti in speculo actionum suarum deformitate, condemnataq; tanti temporis, & crudelitatis tyrannide, ad mentem, fidemque saniores reuertantur, neque suos obiiciant Martyres, quos non religio sed impietas, non innocentia sed crimen, non doctrina sed error, non constantia sed pertinacia antiquissimis Imperatorum legibus condemnauit. Vulgare illud, Martyrem facit non pœna sed causa. Certum etiam est, Ecclesiæ grauius nihil accidere posse, quàm cum spreta alia medicina in perniciosas Reipublicæ Christianæ pestes sanguine cogitur animaduerrere.

Dominus Iesus Christus, verus Ecclesiæ Catholicæ sponfus, qui ut sponfam consecraret, sanguinem suum profudit; ut sapientissimè gubernaret, spiritum suum misit, pro immensa in omne genus humanum benignitate, Catholicis robur & constantiam, hærēticis religionem & mentem, omnibus charitatem & pacem sempiternam largiatur.

Η τῶ θεῷ δοξαί.

I N T H E A T R V M
HÆRETICÆ CRVDELITATIS
P R O L O G V S .

QVIS QVIS in hoc venies cupiens spectare theatrum,
Fac animum prius indures, & lumina constent
Obfirmata sibi, ne te spectacula nostri
Offendant gregis attonitum, nec torqueat horror
Insolitus, non visa prius portenta tuendo.
Non risus aliqua mentes nouitate morari
Actores, comptosque sales non pulpita spondent
Nostra, Bioneo nec agetur fabula socco:
Non Pelopis genus infidum, non fata, trucesque
Labdacidas orchestra dabit, non funeris ignes
Ogygij malè concordēs, nec dira querentem
Hospitia, vlticemque sui Cisseïda nati:
Sed virtutis opus referet, magnumque loquetur
Scena, Sophocleum superans grauitate cothurnum.
Per cades, tormenta, cruces, per vincula, flammās
In calum sternetur iter, quo semita ducit
Ardua, sanguinei que terunt vestigia passus.
Sic opifex rerum numero quos legit ab omni,
Discipulos Deus exercet, fingitque seueri
More patris, qui dilectos non lenis alumnos
Educat, assuetosque malis indurat, & illo
Se dignos facit exemplo, regni que nepotes,
Erudit aduersis primum, quos destinat astris.
Negligit at vernas herus, indulget que, finit que
Lasciuire, bonis que manus inferre cruentas,
Et fieri aeternæ seruos post funera pœnæ.

Sed

Sed natos pater heredes sibi pręparat acri
Edoctos studio, magnoque labore quietem
Conciliat, vitam lato, pro sanguine palmam
Gratus, & immerita reddit pro cade triumphum.
Talibus Athletis cauea certabitur ista
Spectator, quibus aduersis pugnare voluptas,
Supplicium cessare malis, qui corpore vires
Explorant animi, supremæque fata luendo
Vexati, casique suos grasantur in hostes
Obsequio, multisque simul concurrere gaudent:
Indociles cessisse loco virtutis, in vnum
Vis coniurati quamuis caput irruat orbis.
Nec cedit si forte cadat constantia, pugnat
Nixa genus, laeuæque manu, si dextera desit,
Res geritur, semperque nouas patientia vires
Suggerit, hostilesque dolos animosa lacepsit;
Castigatque moras pœnarum, & verbera dictis
Inuitat, callumque graues obducit ad ictus.
Hos pugiles celo pater, hæc certamina lustrat
Omnipotens, animoque suos gaudente tuetur
Ærumnas fidei pro nomine ferre clientes.
Nos si mente feram iuuenis constante ruentem
Excipit, intrepida stringens venabula dextra,
Gratamur, vulgoque fremit plaudente theatrum:
At tantò magis oblectant spectacula, quantò
Dignior, aut populo sit commendatior omni
Ille, Cleoneo qui non timet ire Leoni
Obuius, at media frendenti occurSAT arena.
Hic aliud pugne genus, & constantia maior,
Maiorēque doli, maiora pericula, maius
Momentum, superansque feras immanior omnes

C

Hæresis,

Hæresis; hæc veteris deserto tramite legis
 In mores alios iter & vestigia flectit,
 Errorisque viam sequitur, dum prodiga lucis
 Precipiti cæcis anfractu illabitur umbris.
 Tum rationis inops furit, & caligine densa
 Implicitam nequit in melius conuertere mentem.
 Hinc tenebras amat, & lucem quam perdidit, odit
 Impietas; non illa sacris, non illa profanis
 Abstinet, euerso confundere nubila mundo
 Nititur, errorique viam strauisse ruina.
 Hæc Marti dedit ipsa faces, hæc cladibus orbem
 Imbuit, hæc sæcli funesta tragœdia nostri.
 Hæc fera per caueam spectacula tristia nostram
 Edet, & humanum bibit insatiata cruorem,
 Hyrcanâsque furens superabit bellua tigres.
 Huic aded informi se præstantissima monstro
 Obijciunt, non mole pari, sed corpora mente
 Impauida, quorum meritis benè conscia virtus,
 Et pietas totum radijs illuminat orbem.
 Et Regina decus fidei, pro fœdere sacro
 Hospitijs, laceranda lupæ proiecta rapaci,
 Scotica caelesti permutat sceptrâ corona.

Auctore I. B. S.

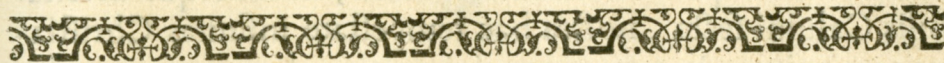
C E N S U R A
 I N N O S T R I T E M P O R I S
 H Æ R E T I C O S .

Fœda LUTHERANOS tentat plerumq; voluptas,
 Libertâsque vagos illecebrosa capit.

MENNONIIS studio est, incautum fallere vulgus,
 Plebique ambiguâs imposuisse dolis.

Quem rabies agitat CALVINI, corpora mactat,
 Quorum animas fucis illaqueare nequit.

J. G.

Multi Pseudoprophetae surgent, ac seducent multos. *Matth. 24.*

Attendite à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. *Matth. 7.*

Ex nobis egressi sunt. *1. Ioh. 2.*

ORIGO, CONTINUATIO,
ET SVCCESVS RELIGIONIS
CATHOLICÆ, ET HÆRESEON
EFFECTA.

CATHOLICA, Apostolica & Romana Ecclesia, iam inde à Christi Seruatoris nostri in cælos ascensione annos plus mille & quingentos inuiolata perseueravit, continuaque ac legitima Pastorum, D. Petri successorum, auctoritate eandem Fidei & Religionis puritatem atque integritatem constanter retinuit & conseruauit.

Quo quidem temporum interuallo multæ variæque passim hæreses à perfidis Ecclesiæ desertoribus excogitatæ, & in orbem inuectæ sunt: quæ tametsi Ecclesiam grauissimis persecutionibus presserint & oppugnarint, omnes tamen confutatæ, cumque suis auctoribus extinctæ sunt.

Nostro verò sæculo non ita pridem Martinus Lutherus (qui & ipse turpiter ab Ecclesia Catholica defecit) nouum quoddam, & veteribus inauditum hæreseos genus commentus est, ex quo innumerabiles postea deprauatarum opinionum sectæ, & ab ipso Lutero & inter se dissentientes, emanarunt: inter quas omnium deterrima, maximeque detestabilis Caluini secta, nostra hac tempestate infinitas Christianorum animas in tartara præcipitauit, multas corporum chiliades interfecit, plurimarum Christianismi ditionum perturbationem, ac totius pænè orbis vastitatem induxit.

C R V-

CRVDELITATVM
ET
IMMANITATVM
SCISMATICORVM ANGLIÆ,
REGNANTE HENRICO EIVS
NOMINIS OCTAVO, PECVLIARIS
quædam & per particulas descriptio.

Domine, Prophetas tuos occiderunt, Altaria tua suffoderunt. Rom. II.

*Posuerunt morticina seruorum tuorum escas volatilibus cali:
Carnes sanctorum tuorum bestiis terra. Psal. 78.*

C 3 I N

IN VLTIMA hac rebellione, & à filio Dei eiusque Ecclesia Catho-
ca defectione, quæ à Martino Lutero Augustiniani instituti Monacho
apostata in Saxonia Germaniæ Prouincia exorsa, & Germaniam Aquil-
lonemque penè omnem peruagata; deinde verò à Ioanne Caluino ortu
Picardo (ea est Galliæ Belgicæ Prouincia) religione transfuga, propa-
gata, tandem ab horum, maximè verò Caluini sectatoribus & admini-
stris omni inhumanitate, crudelitate, ac sanguinis innocentis effusione
continuata est & producta; facile iudicari potest quod fuerit semper hæ-
reticorum in Dominum nostrum Iesum Christum & sanctam eius Ec-
clesiam odium; præsertim si cum his consideretur barbaries & imma-
nitas ministrorum & satellitum satanæ, primiq; ab iis producti fructus,
in expilandis, excidendis funditusque euertendis monasteriis, alijsq; lo-
cis pijs & sacratoribus, à Christianis maioribus nostris ad Deum inuo-
candum illiq; sacrificandum, atque alia religionis exercitia peragenda
erectis, deuotis, & constitutis.

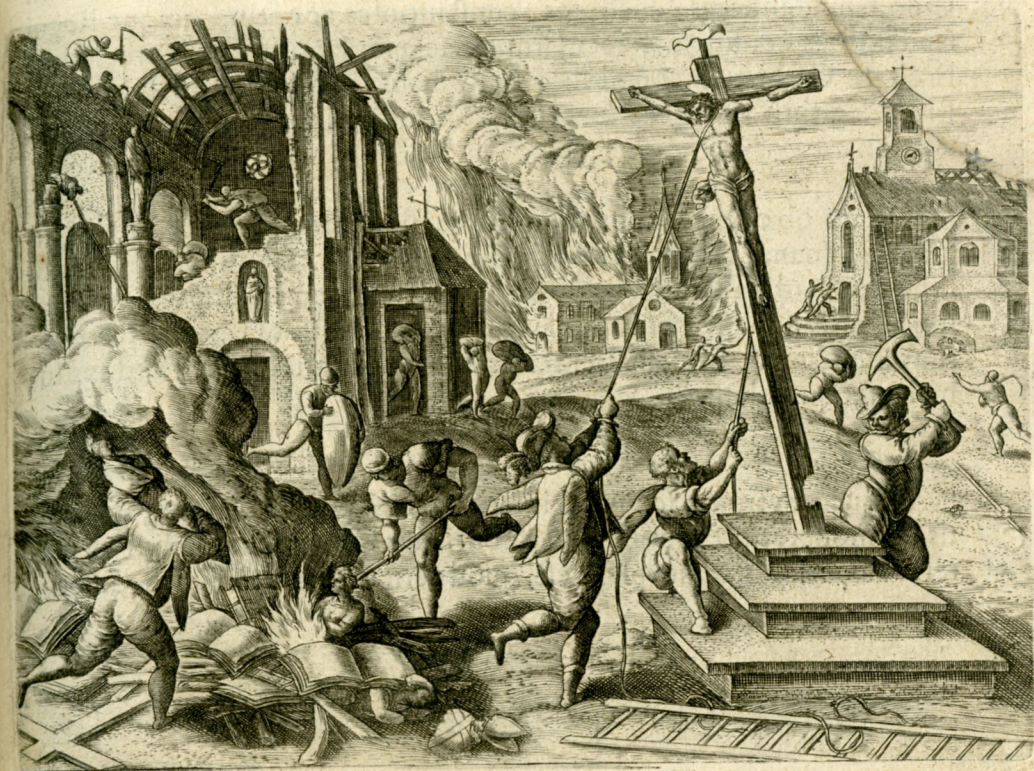
Quamuis autem Henricus Angliæ Rex eius nominis octauus nec Lu-
theri nec Caluini hæresibus aut sectis adhæserit, nihilominus tamen ijs-
dem penè quibus & illi causis ab Ecclesia Catholica secessione quadã se
substraxit, incitatus scilicet ad temerè & effrenatè potiundum indomit-
tis & voluptatis avidis libidinibus, ac malitia & vitiositate impulsus, qui-
bus veluti furiis in præcep̄ actus, monasteriorum, templorum & loco-
rum sacratorum decem millia euoluto vix anno demolitus est, & ad
centum mille religiosas ac Deo deuotas vtriusque sexus personas nulla
voti & sanctioris promissi cura, reiecto habitu, ab ordine & religionis
instituto abstraxit, & mundi voluptatisque illecebris irretijt. Quod
quidam breui hoc disticho complexus est:

Millia dena vnus templorum sustulit annus,

Quam timeo in pœnas vix satis vnus erit.

Idem spiritus & animi impotentis effrenatio tempore succedente
furiosos & rebelles Caluini aliorumque farinae eiusdem discipulos, dire-
xit, & ad similes actus incitauit, violatis ac direptis templis & religiosis
locis, effractis Diuorum statuis & imaginibus, &c. non in Germania &
Anglia modò, sed & Gallia, Scotia, Hybernia, Belgia, locisque alijs, fa-
cto tam posteris lamentabili, quàm viuentibus miserabili & calamitoso.

P R I M I
Noui Euangelij fructus.

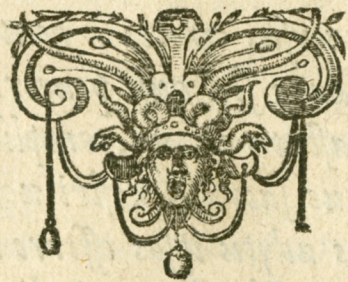
*REGIUS euersas vates à gentibus aras
Fleuit Idumaas: sed quis penetrabilia diuim
Sacrilega vastata manu, templique ruinas,
Congeriemque sacram nostri non desteat aui:
Quis sanctos adytis ipsos efferre nepotes
Christiadum, Christi non indignetur honores?*

HENRICVS Rex necdum saturata & expleta tam execrando ac detestabili sacrilegio, inuidia, iurando adigere conatus est præcipuas quasque, & in honoris ac dignitatis gradu constitutas personas, se vt veram & supremam Ecclesiæ Anglicanæ caput recognoscerent. Quod prudentiores, doctiores, constantiores ac optimi quique Regni sapienter & consideratè recusarunt, ac æmulatione quadam religiosa Ecclesiæ Catholicæ, Apostolicæ ac Romanæ Domini nostri Iesu Christi, & legitimi vicarij ac successoris sancti Petri ius & auctoritatem tutati sunt.

A Quam ob causam morti adiudicata sunt præcipua duo Angliæ luminaria, Ioannes Fischerus Episcopus Rossensis, grauissimo Purpuratorum seu Cardinalium Collegio ob miram pietatem adscriptus: & Thomas Morus Equestris ordinis, paulo antè regni totius Cancellarius. quorum ille Cleri & Ecclesiastici status; hic nobilitatis & tertij ordinis lumen erat quoddam.

C Atque vt vtrique sexui stabilitatis & constantiæ, religionis, ac pietatis, relinqueretur exemplum, Sarisburiensis Comes Cardinalis Poli mater, vt superiores, capite plexa est, quod veritati testimonium dedisset.

Schif-

Schismaticorum in Anglia crudelitas.

*Nullus honos patria datur in tellure Prophetis,
Teste Deo, sed quale nefas & dedecus urbi
In claros pietate viros qua parcere ferro
Nescit, at in proprios crudelis sauit alumnos?
Nec iugulo furor insonti nec vertice sacro
Abstinet, externas celebrem qui fecit in oras.*

D

OBEAM ipsam causam & libertatis Ecclesiae Catholicae defensionem Carthusiani, religiosissimum hominum genus, eandem capitis sententiam martyriumque subierunt, sed variis & sibi succedentibus eius Regis imperio tormentis.

A Nam postquam miserabiliter in carceres & vincula coniecti, diuersis quaestionibus & equuleis crudeliter torti fuissent, tandem morti adiudicati, prostrati & resupini vimineis cratibus, ad locum supplicij tracti sunt, ac patibulo appensi, praecis laqueis semivivi in terram abiecti, attractisque ad ardentem rogam, pudendae partes resectae, diuisi ventres, palpitantia adhuc viscera in ignem iniecta, & flammis absorpta, tandem amputatis capitibus in quatuor partes dissecti.

Schismaticorum in Anglia
crudelitas.

*Nec vos innocua defendit regula vita,
Nec culpa caruisse sat est, votisque saluti
Humana innigilasse iuuat, sed vestra, sodales,
Corpora, qua spreto exercent ieiunia mundo
Carnifices sensere manus: cum crimina desint,
Vertitur in vitium pietas, reddatque nocentes.*

A **F**. Ioannes Forestius, instituto Franciscanus, haud multò
antè Regi Henrico à secreta confessione, non longè à
Londinensi vrbe cruci iniectus est, & cum imagine Sancti
B Dauidis adustus, quòd iniquè vsurpatam supremæ auctori-
tis potestatem non approbasset, & Ecclesiasticam libertatem
seuerè defendisset.

C Plurimi omni reuerentia & obseruantia digni Abbates &
Cœnobiarchæ eadem ex causa varijs in regni locis strangu-
lati, euiscerati, & in quatuor partes diuisi sunt.

D Multi venerandi Ecclesiarum Præsides, pœnas easdem non
alia occasione perpeffi.

M V T O Schismaticorum in Anglia
crudelitas.

Ille vir ad dominam quem Corduba miserat urbem
Ut daret ingrato vita praecepta Neroni,
Præmia pro meritis indigna morte recepit:
Sic quoque depositum qui mentis, & intima regis
Viscera scrutator pius observabat, eodem
Morte, sub ingrato pœnas dedit ille Britanno.

RELIGIOSORVM SACERDOTVM

ET LAICORVM NOMINA, QUI PRO

defensione Primatus Romanæ Ecclesiæ per
martyrium consumpti sunt,

Sub HENRICO 8. Angliæ Rege.

Anno Domini 1535. 37. 38. 39. 41. 43.

SACERDOTES.

Joannes Rossensis Cardinalis.
 Abbas Barlinghensis.
 Abbas Colcestrensis.
 Abbas Fontanensis.
 Abbas Glastenburiensis.
 Abbas Gerniensis.
 Abbas Rueriensis.
 Abbas Redingensis.
 Abbas Sauliensis.
 Abbas Whaliensis.
 Eduardus Bochingus.
 Joannes Deringus.
 Hugo Richeus.
 Richardus Masterus.
 Henricus Goldus.
 Robertus Laurentius, Prior Carthusianus.
 Augustinus Websterus, Prior Carthusianus.
 Laurentius Cochus, Prior Dancastrensis
 monasterij, & tres monachi cum illo ea-
 dem de causa.
 Joannes Maierus.
 D. Reginaldus.
 Haylus Presbyter.
 Joannes Rochesterus.
 Humfredus Middlemorus }
 Gulielmus Exmeus } Carthusiani.
 Sebastianus Nudigatus }
 Jacobus Warnerus.
 Richardus Berus.
 Thomas Grenus.

Joannes Davis.
 Thomas Jonsonus.
 Gulielmus Grenuodus.
 Thomas Scrivanus.
 Robertus Saltens.
 Gualterus Personus.
 Thomas Redingus.
 Gulielmus Hornus.
 Gulielmus Onionus.
 Joannes Rugus.
 Rector Parochia Wandesuort.
 Antonius Borbeus.
 Thomas Belchiamus.
 Thomas Cortus.
 32. alij Franciscani in varios carceres con-
 iecti, ubi mortui sunt.
 F. Joannes Forestus.
 Thomas Abellus.
 Edouardus Ponellus.
 Richardus Fetherstonus.
 D. Larcus.
 Joannes Irelandus.
 Duo Sacerdotes quorum nomina nō extant.

LAICI.

Thomas Morus anti Cancellarius regni.
 Margarita Comitissa Sarisburiensis.
 Egidius Heronus.
 Clemens Philpottus.
 Germanus Gardinerus.
 Gulielmus Ashbeus.

HOR.

HORRIBILIA
QVÆDAM CRVDELITATIS

FACINORA IN GALLIIS AD-

VERSVS CATHOLICOS PERFECTA

AB HIS QVOS VVLGVS HVGVENOTOS

vocat, ab eo tempore quo primum Regi

rebellarunt. Anno 1562.

Tu ergo fili hominis, ne timeas eos, neque sermones eorum
 metuas: quoniam increduli & subuersores sunt
 tecum, & cum scorpionibus habitas.

Ezech. 2.

CIVITAS *Engolisma* obsidione Huguenotorum arctata, tandem certo fœdere in eorum manus dedita fuit, ea scilicet sub conditione promissa & iuramento firmata, vt Catholicis tam Ecclesiasticis quàm aliis, securè ibidem liceret commorari, sine molestia aut inquisitione aliqua: Hæretici nihilominus spreta sollennis iurisiurandi religione, quàm primùm ciuitatem eam intrauere, Catholicos quosdam seligere, & carceribus mancipare cœpere. Quos inter frater Michaël Grellet, Ordinis D. Francisci, & præpositus monasterij eiusdem Ordinis in eadem ciuitate siti fuit, qui die postero laqueo ex arbore suspensus & suffocatus est, præsentè & inspiciente id Gasparo de Colligni, in Gallia tum temporis maris præfecto, quem Admiraliū vocant, rebellium Duce; quem etiam, mortem constantissimè ferens; ruinæ præmonuit. Denique quum Martyr ille, vt strangularetur, scalis deijceretur, tota ea impia cohors per tres vices, *Vivat Euangelium* exclamauit.

B Frater Ioannes Viroleau, eiusdem monasterij lector, per eosdem inhumanè occisus est, præcisis prius pudendis.

C Frater Iohannes Auril, vir octogenarius ab iisdem capite bipenni diuiso, in latrinas proiectus est.

D Frater Petrus Bonneau, Theologiæ Doctor, menses continuos octo carcere detentus miserrimè, circa ciuitatis mœnia ex arbore suspensus & strangulatus est.

H O R.

Horribilia scelera ab Huguenotis
in Gallijs perpetrata.

*Fœlices anima, quorum per funera Christi
Crescit Euangelium! vester pro semine sacro
Est cruor, ille pijs inolefcit mentibus ultrò.
Vt quanto magis innocui profunditur vsquam
Sanguinis, hoc vernal magis, augeturq; premedo
Sancta fides, virèsq; nouas calcata resumit.*

E

30. mar-
tyres.

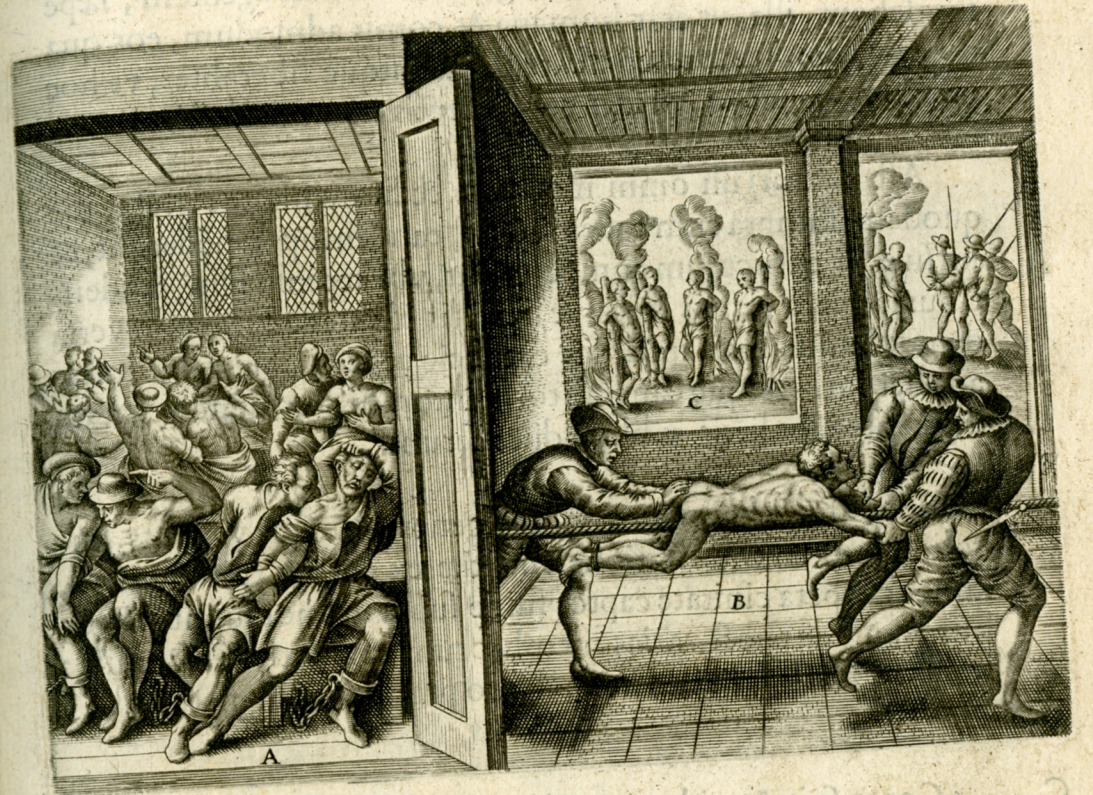
A EDIBVS cuiusdam eiusdem ciuitatis *Engolisma*, nomine Papin, incluserant Catholicos triginta, quos morte mulctarunt, sed tribus diuersis crudelium tormentorum generibus, quæ adinuenerant.

A Primò etenim eorum quosdam binos colligarunt, quos sublata omni viuendi alimonia languere coegerunt, vt extrema famis rabies impelleret ad se mutuò discerpendum & deuorandum, atque eo modo non sine languore extremo fame perierunt.

B Quosdam deinde funibus summè extensis iniecerunt, vt hoc modo medios dissecarent, atque eo plusquam barbarico tormento eosdem trucidarunt.

C Tandem aliquos stipitibus alligarunt modicum à tergo ignem accendentes, vt longo tormento paulatim arderent & igne lento consumerentur.

Horribilia scelera ab Huguenotis
in Gallijs perpetrata.

*Non rota, non cultus, non saxum, aut Belidos vna,
Non sitis inter aquas tantum metuenda, nec umbra
Pallentes Erebi, quantum fecunda nocendi
Ingenia, auctore que noui, celebrésque magistri
Paenarum, quibus exercent corpuscula, quorum
Tramite de recto nequeunt auertere mentes.*

HUGUENOTI Præfidiarij, qui urbem *Monsbrunum* armis tuebantur, honestam quandam & virtute præditam dominam Marendati, non longè ab ea ciuitate agentem, sæpe inuisebant, illa, vt erat humana & comis admodum, eos qua poterat, ciuilitate receprabat, tractabatque liberaliter, vt hoc officio demulceret, ne sibi vel subiectis essent molesti.

Ast Barbari illi omni modestia & humanitate reiecta, die quodam, sumpta cum eadem cœna, eandem apprehēderunt, & fursum in cubiculum compulerunt, vbi accenso igne, candentibus laminis ferreis optimæ hospitis plantas adusserunt, versa deinde laminarum in tibias eius acie pellem ligularum instar auulserunt. Atque eam tali tormentorum acerbitate vexatam deferentes spoliatis ædibus discesserunt.

B Magister Iohannes Arnoldus, generalis Regis vicarius, Engolismæ in administratione iustitiæ ex eorum fuit numero, quos occupata ciuitate captos fuisse supra memorauimus. Probus iste iudex post varias membrorum mutilationes & miserrimas, tandem inhumaniter in domo propria strangulatus est.

C Capta fuit & vidua quondam vicarij criminalis eiusdem ciuitatis, sexagenaria, fœmina venerabilis: quam crinibus ligno intortis alligatam, crudeliter admodum per plateas traxere.

Horri-

Horribilia scelera ab Huguenotis in Gallijs perpetrata.

*Egregiam verò laudem, qui vincitis hostes
Et senio & sexu sine viribus, ite, triumphum
Ducite, fœminea si qua est victoria pœna.
An quocunque sitim manans de vulnere sanguis
Et rabiem sedare potest, tantùmque bidentes
Cade feram satiant avidam quam mole iuueni?*

E 3

A **I**N Parœchia Chassenouili vicina Engolismæ Presbyterum quendam Ludonicum Fayard nomine, virum testimonio habitatorum eiusdem loci, optimæ & exemplaris vitæ apprehenderunt, cuius manus aheno oleo bullienti pleno tam sæpè & diutinè immerferunt, quousque auulsa ab ossibus caro exciderit, nec crudeli eo satiati tormento infuderunt ori eiusdem bulliens istud oleum: & quum nondum mortuum viderent hunc martyrem, sclopetis traiecerunt.

B Cœperunt & alium presbyterum, D. Colinum Guillebaut nominatum, vicarium Diui Auzanni, quem absæctis pudendis cistæ perforatæ inclusere, deinde tantam bullientis olei vim ei superinfudere, vt animam his tormentis victus exhalaret.

C In Parœchia vulgò appellata Riuires, alium quendam comprehenderunt, cui adhuc viuo linguam mento perforato euulserunt, deinde trucidarunt: similiter & alium, cui nomen Magister Iohannes Bachellon de Lanville, excoriatis candenti ferro pedibus iugularunt.

Horribilia scelera ab Huguenotis
in Gallijs perpetrata.

*Pastorem lupus aggreditur, quo tutius omnes
Diripiat prador oues custode remoto:
Sic caput inuadit primùm, rerùmque magistros
Impietas, facili tum cetera membra labore
Expugnat, legisque sacra monitoribus orbat,
Spargat ut incauta furtim mendacia plebi.*

MAGISTER Simon Sicot vicarius D. Hilarij Montie-
riensis, sexagenarius, vir omni virtute refertus, ab eo,
quem fidum sibi crediderat proditus, captiuus Engolismam tra-
ctus est, coactusque ingenti pecunia vitam redimere, non sine
A magna difficultate impositam multam exsoluit, redeunti &
in libertatem, vt putabat, restituto, emissus perditorum quis-
piam per portam D. Petri qui consequeretur, occurrit, qui ap-
prehenso tanquam carnifex oculos eruit, & linguam sub men-
to euulsit.

B Magister Guilielmus de Bricailles & alter quidam presby-
ter ab inhumanis istis capti, in penuario vno tantum pede sus-
pensi sunt, & vt maiori cruciatu vitam traherent, datus est ci-
bus quousque alter eorum vitam cum morte commutaret, de-
inde & alter obruncatus est.

C Apprehenderant & alium quendam presbyterum ex parœ-
cia Beauliuensis, magistrum Petrum, quem viuum capite tenus
defoderunt.

D Magister Arnoldus Durandæu, vicarius Fleacensis, octoge-
narius, ab iisdem iugulatus, in fluuium proiectus est.

E Franciscanus item quidam ætatis eiusdem, post multas ac-
ceptas contumelias & iniurias, ex muris ciuitatis viuus præci-
pitatus est.

Horri-

Horribilia scelera ab Huguenotis in Gallijs perpetrata.

*Non satis est tormenta pati pro nomine Christi,
Non audita prius: longis cruciatibus instant
Exercētque fidem, nec mortem numinis hostes
Accelerant: trahitur mora, crudescitque fouendo
Supplicium, alternāntque vices, ac lumina gaudent
Efferā tortores recidiuo pascere leto.*

F

MAGI-

A **M**AGISTER Octavianus Ronier, sancti Cybardi vicarius, in immites tyrannorum manus incidit: huius post illata varia tormentorum & contumeliarum genera, plantis equi calces ferreos clavis appresserunt, denique arbori alligatum sclopetis traiecerunt.

B Magister Franciscus Raboteau, in Parœcia Foucquebrunensi vicarius, similiter captus adiunctus est & alligatus bobus plaustrum trahentibus: atque tot & tam grauibus stimulis adactus, & flagellis cæsus, vt inter ea tormenta tandem expiraret.

C Ingentem numerum tormentis bellicis interfecerunt. Quos inter, iubente militum Præfecto Piles, fuere Philippus à Monte, Chirurgus, & Nicolaus Guiueus, pannorum venditor, qui arboribus alligati & constantissimè Iesum Christum Dominum nostrum confessi iuxta doctrinam sanctam quam ab Ecclesia Catholica receperant, telis confixi interierunt: Ita vt in Diœcesi Engolesmiensi vix dum exacto biennij spatio martyrio ob professionem fidei Catholicæ coronatæ sint, vtriusque sexus personæ vltra centum viginti, Presbyteri, nobiles, fœminæ illustres, & alterius qualitatis ac status.

120. mar-
tyres.

Hor-

Horribilia scelera ab Huguenotis in Gallijs perpetrata.

*Effigiem genus humanum cum fingeret oris
Ipse sui Deus expressit, qua turpiter audet
Impius ad quoduis specimen feritatis abuti:
Seruitioque homines brutis animantibus aequat
Innocuos, additque nouis alimenta dolori
Pœnarum inuentis, & fastu insultat amaro.*

IN vrbe Houdan, Diœcesis Carnutensis, hæretici correptum Sacerdotem, & in templum quoddam pertractum, diuinum celebrare Missæ sacrificium compulerunt, non aliam ob causam, quàm vt subsannarent. Inter celebrandum celebrantis faciem pugnis percutiunt armatis, & pugionibus reliquas corporis partes perfodiunt: perseuerabat martyr facie & corpore sanguinolentis, incepto sacrificio, quousque ad communionem ventum est, tum è manibus pretiosissimum Domini nostri corpus rapiunt, & in terram proiectum pedibus conculcant. Idem fit de calice sanguinem sacratissimum continente, ipsum deinde Sacerdotem cruci affigunt, & sclopetis interimunt. Ita euenit, vt qui Deo Opt. Maximo sacrificium iuxta legem præscriptam offerebat, ipsemet sacrificium Deo acceptabile in testimonium fidelitatis fieret.

In vico qui Floran vocatur, non admodum distante à sanctæ Menehoudæ, cohortes Bethunei Præfecti, arreptum Presbyterum iniurijs & contumelijs varijs affecerunt, crudelibus discerpserunt flagellis. Deinde earum cohortium Chyrurgus eidem pudendis amputatis mortem inflixit, & is inhumanus carnifex identidem iactitabat hunc fuisse decimum septimum, quem eo modo interemerat.

17. mar-
tyres.

Horri-

Horribilia scelera ab Huguenotis in Gallijs perpetrata.

*Non celare potest odium quod pectore versat
Impius, ingeniumque suo se prodit ubique
Indicio, Christum petit insidiator, & eius
Iudæo de more gregem, præsentia quem non
Numinis, aut sancta reuerentia terruit ara,
Victima quum suffixa cruci fuit ipse sacerdos.*

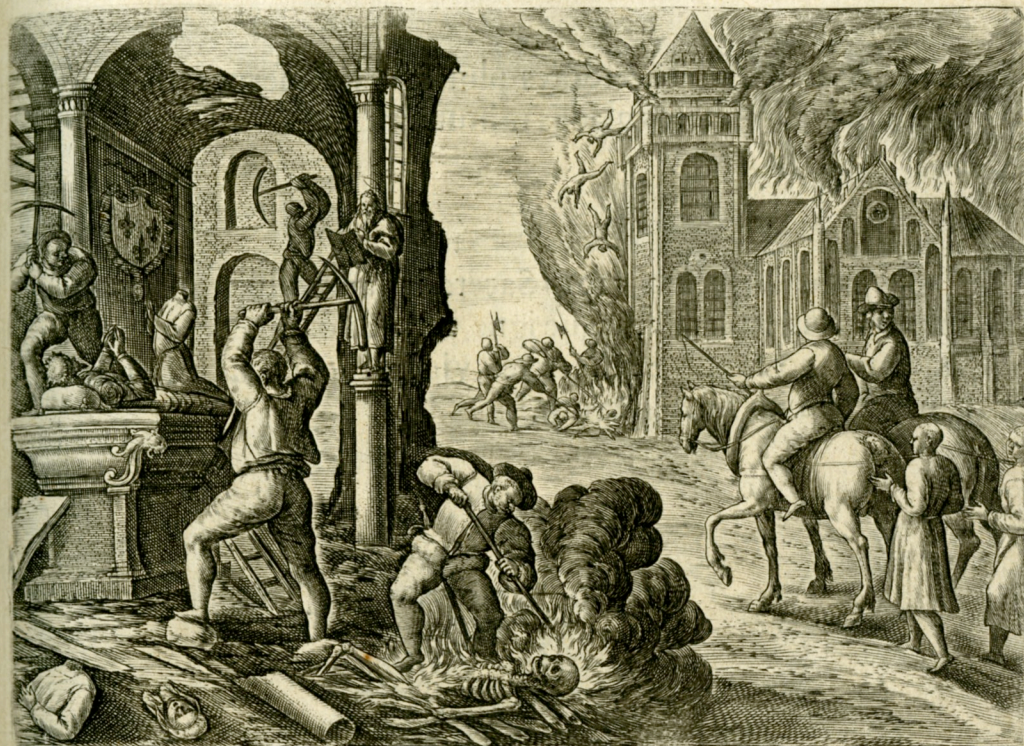
A PVD Clerium urbem, post templum vastatum, & spoliatum omnibus pretiosioribus tam Sanctorum reliquiis, quam alijs rebus pluribus diuino cultui dicatis, Ludouici Galliarum quondam regis eius nominis vndecimi, sepulchrum effregerunt, & ossa eiusdem (tanquam sublaturi eum ex hominum memoria) combusserunt, sed nec alibi Prædecessoribus Nauarræ Regis Imperatoris sui pepercere (tanta efferuntur inhumanitate.) neq. etiam sepulchro Ioannis Comitis Engolemiensis, dum in viuis ageret, inculpatissime & sanctissimæ vitæ.

25. MAY-
tyres.
B In vico quodam nomine Pat, qui circiter sex septemue miliaria distat ab Aurelia, viginti & quinque Catholici, quos furibundi isti insequabantur, quum non pateret alius refugij locus, in templum se, tanquam in azylum contulerant, hos inter & pueri nonnulli se, vt seruarentur, in campanile proripuerant. At quum ab hostibus immixtæ faces & flammæ templum absumerent, miseri illi, cogente igne vicino, & fumo, quo suffocabantur, in terram præcipientes se dederunt, vbi belluarum istarum immanissimarum vnguibus illapsi, ab iisdem in ignem proiecti sunt, atque eo modo absumpti.

C Sacerdotes plurimos capistris equinis alligatos caudis, raptarunt.

Hor-

Horribilia scelera ab Huguenotis
in Gallijs perpetrata.

*Non sacri cineres urna, non ossa sepulcris
Tuta suis, mutisque furor non abstinet umbris:
Funera quin proprijs (at qua tam barbara gentem
Produxit regio?) supremum & mortis honorem
Regibus inuidit, multos & humata per annos
Corpora pollutas sanie disperfit in auras.*

APVD

A **A** P V D Diui Macarij in Vasconia Presbyterorum ventres ferro dissecuerunt, & eorum intestina paulatim baculis circumuoluta euulserunt.

B C **B C** Eodem in loco Sacerdotes plurimos defoderunt viuos, & Catholicorum liberos gladijs minutatim conciderunt.
Muli martyres.

D **D** In vrbe Mancina capto Sacerdoti admodum grandæuo amputarunt pudenda, atque igne tosta in os ingesserunt, & vt viderent quo modo ea digereret, viuenti ventriculum diffiderunt, atque ita interemerunt.

Horri-

Horribilia scelera ab Huguenotis in Gallijs perpetrata.

*Supplicij genus insolitum delectat acerbos
Tormenti artifices, nihil inclementia pœna
Liquit inexpertum, laniatâque funere longo
Viscera crudeles explent dulcedine mentes,
Nec leti repetunt genus vt fastidia tollant
Cadis, & in varias satiantur lumina mortes.*

G

QVA

A **Q**VA tempestate Franciscus Cassius in vrbe Vasatum in Vasconia vices regis Nauarræ gerebat, milites eius duo vi stupratæ viduæ & resupinatæ verendas partes puluere tormentario replerunt, quamobrem admoto igne disruptus venter & diffusa viscera sunt, atque in eo cruciatu innocentem Deo reddidit spiritum.

B Dominus sanctæ Columbæ, Præfectus Gohas, & magnus nobilium numerus se fœdere inito dederant Comiti Montgommeriensi, à quo obsidebantur. Ab eo carceribus detenti sunt continuos nouem menses, hoc tempore peracto, quum se persoluto redemptionis pretio liberandos putarent: idem ille Comes ad cœnam adhibuit eosdem, & vt tum aiebat, tanquam amicos tractabat, sed illis discedentibus, milites in eorum cubiculis occultari iussit, qui intempestiua nocte contra fidem iuratum, omnes interemerunt.

C *Multi martyres.* In vrbe Montbrisentina, Adreti Baro plurimos Catholicos ex fastigio turris altissimæ præcipitari iussit, & ne quis effugeret, milites eius imperio præcipitados lancearum acie excipiebant.

Hor-

Horribilia scelera ab Huguenotis
in Gallijs perpetrata.

*Obijce criminibus tenebras, tamen arbiter ille
Summus ab excelso qui despicit omnia caelo,
Non impune sinet: nam vox insontis ad illum
Sanguinis obscuras transcendit, proditor, umbras:
Insandumque nefas, & atrox iniuria sexus
Fœminei castas penetravit iudicis aures.*

IMPVDENTIA & barbaries Huguenoti cuiusdam tanta fuit, vt ex abfectis presbyterorum auriculis, torquem sibi conficeret, & eo tanquam facto strenuo coram primarijs exercitus gloriaretur.

B Pluribus Sacerdotibus Deo ministrantibus, nares & auriculas amputarunt, & oculos eruerunt.

C Presbyteri cuiusdam, vt erat viuus, ventrem ferro aperuere, & imposita auena præsepe & pabulum equis suis præbuere.

D Hæretici ciuitatis Nemausi, in Languedoca sitæ, ingentem Catholicorum numerum pugionibus trucidarunt, & semimortuos in eiusdem vrbs puteo largo admodum & profundo submerferunt, & duabus vicibus eundem compleverunt.

Horri-

Horribilia scelera ab Huguenotis in Gallijs perpetrata.

*Thracia Bistonij stabulo portenta tyranni
Non vidit tam multa truci, quot nostra tulerunt
Secula, quum magnis animam cruciatibus orbi
Non satis eripuisse fuit, sauitur in ipsum
Fumus, & exanguem faciunt præsepia truncum,
Turpe ministerium, & plusquam monstrosa tyrannis.*

IACOBVS Sorius inter piratas admodum celebris ob crudelitate insignem, iactabat se Admiralium Nauarræ, auctoritate accepta à Iohanna d' Albret regina eiusdem regni: is versus Maderæ & Canariæ insulas nauigans, nauem quandam Lusitanam Americam versus tendentem, detexit: hanc vt insequutus attingit, inuasit, & in ea quadraginta religiosos Societatis nominis Iesu deprehendit, qui ad Prouinciam Bresiliensem annuntiatum Euangelium gentilibus illis populis pergebant. Ille igitur ira furens & æstuans in sanguinem innocentem, sanctam eam cohortem & necauit, & necari iussit, & in mare abijci, quosdam eorum ex ictibus pugionum semimortuos, quosdam resectis brachijs, quosdam quibus disrupto thorace cor erat ablatum. Ex felici turba hac Pater Ignatius ductor primarius post patienter latas iniurias, & crudelitatis vulnera à barbaris istis tygribus perpeffa, itidem in mare deturbatur, complexus brachijs quandam diuæ Virginis Matris Saluatoris nostri imaginem, quam tanta retinuerat vi, vt nullo conatu ab ipso auelli potuerit: atque eo modo obrutus vndis beatum Deo cum commilitonibus suis reddidit spiritum: fuere & eorum furore, sub vndis sepultæ, plurimæ sanctorum reliquiæ, & sacra ornamenta, quæ secum ferebant.

40. mar-
tyres.

A

Horribilia scelera ab Huguenotis
in Gallijs perpetrata.

Hor-

*Nec terris solum grassatur, at inuia reddit
Aequora, conscensaque furit sanissima classe
Impietas, fluctusque sacro scelerata cruore
Insicit, externis Christum ut procul arceat oris.
Scilicet ut genio qua negligit ipsa nefando
Per cades adimat populis ea dona remotis.*

Anno

ANNO 1567. in monasterio Carthusiensi, quod Bourfontaine nominant, in Diocœsi Sueffionensi sito, tres monachi sacerdotes, & laici fratres duo ab hæreticis, qui ad spoliandum dictum monasterium irruerant, interempti sunt, quorum nomina sequuntur.

Venerabilis Pater Dominus Iohannes Motot procuratorum vnus, qui sclopeto ictus Deo animam reddidit.

Venerabilis Pater Dominus Iohannes Meguen, itidem sclopeto interemptus.

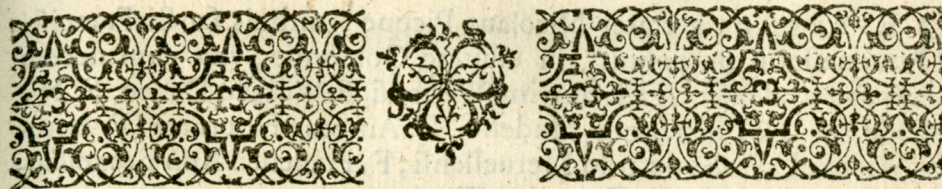
Venerabilis Pater Dominus Iohannes Auril, templum transiens ante altare maximum, eodem instrumento percussus, procubuit.

Frater Benedictus Leuesque laicus monasterij, promus condus, inter legendum preces pænitentiales necatus est.

Frater Theobaldus etiam laicus, diuini numinis zelo, in atrio trucidatus est.

Hi pluresque alij Sacerdotes, & laici Catholici, de quibus superius meminimus, quorum non fuit arma tractare, sed qui patientia constantissima sustinere martyrium, numero paucissimi erunt, si quis respiciat numerum eorum, qui talibus modis in maiori parte prouinciarum, vrbium, aliorumque locorum Franciæ trucidati sunt; necdum ijs computatis, qui horribili aduersariorum prodicione interempti sunt: Quos inter, silentio præterire nobilissimum, fidelissimum, fortissimum, & inuictissimum Principem *Franciscum Lotharingicum Ducem Guisianum* nequeo, cuius cædes vt in scholis *Bezæ* est concepta, ita ab impijssimo proditore Huguenotico *Iohanne Poltrot* est perpetrata. Hæc & similia exempla poterunt sufficere, vt ijs admoniti prudentes, arborem ex fructibus dignoscant, ac cane peius & angue idem malum vident: impij verò conscientia morsu adacti, aliquando respiscant.

PAR-

PARTICVLARIS

QVORVNDAM FACTORVM

CRVDELIVM DESCRIPTIO AB RE-

BELLIVS CALVINI ASSECLIS (QVOS GEVSIOS

vulgus nominat) in Belgio commissorum, sub vsurpata auctoritate Guilielmi Nassouij, Principis Auriaci, diuini

numinis inimici, in Ecclesiam Catholicam tyranni, & Principi suo naturali, legitimo,

& de se bene merito rebellis.

Irritauerunt Moysen in castris: Aaron sanctum Domini: Aperta est terra, & deglutiniit Dathan: & operuit super congregationem Abiron. Et exarsit ignis in Synagoga eorum: flamma combussit peccatores.

Psalm. 105,

H

REVE-

REVERENDVS frater Nicolaus Picque, ordinis sancti Francisci monasterio præpositus, in ciuitate Gorcomio, vnà cum decem alijs fratribus, scilicet, Fr. Ieronymo Wertensi, F. Willado Daneo, F. Nicasio Hefio, F. Theodorico Emdeno, F. Antonio Hoorner, F. Antonio Wertensi, F. Godefrido Meruelliensi, F. Francisco Roo Bruxellensi, F. Petro ab Asch, F. Cornelio à Wijck, pluribus acceptis & patienter latis contumelijs, multis alijs iunctis in urbem Brilam fuere amandati: hi vt erant luto admodum conspurcati & infecti, in circuitum patibuli cuiusdam fustigationibus à militibus circumacti sunt, his impudens miles aliquis crucem per ludibrium gerens & subsannans conuiciabatur. Omnes tandem 19. numero nocturno tempore, decimo quarto calendæ Augusti, anno 1572. ex horrei cuiusdam trabibus suspensi & strangulati sunt: deinde Tygres istæ, in mortuos etiam crudeles, eos naribus & auribus truncant, ventres diffidunt, & inde quicquid possunt adipis euellunt, is vbique per prouinciam ab ijs est venditus. Vndecim illis, quorum supra meminimus, sociati fuere Magister Leonardus Vechelius, Pastor; Magister Nicolaus Popelius, Pastoris vices gerens; Magister Godefridus Duneus, quondam Rector vniuersitatis Parisiensis, & tum pastor Gorcomiensis; Magister Iohannes Osterwicensis, in monasterio eiusdem loci monachorum Pater; Magister Adrianus Heluerenbekius; Magister Iacobus Lacopijs, ordinis Præmonstratensis monachus; Pater quidam Ordinis Dominicani; & Magister Andreas Gualteri, Pastor in Haynort.

184. mar-
tyres.

In hac vrbe Brilæ diuersis vicibus ad centum octuaginta & quatuor personæ Ecclesiasticæ martyrio sunt coronatæ.

C Iesu Christi crucifixi statuam, in templo Gorcomiensi more Christianorum consueto erectam, abstulerunt, & patibulo suffixerunt.

Presbytero cuidam apud Goudam Batauiæ urbem, hostiam sanctam è manibus eripere, & patibulo clavis affixere.

Hor-

Horrenda inhumanitatis genera à Geusijs Belgicis peracta.

*Inflammata nouis auget incendia vires
Ignibus, exiguo nisi restinguantur ab ortu:
Vt delusa modo contagia sensit eodem
Belgica, sacrilegis nimium vicina Britannis.
Impia gens sacris effert mysteria templis,
Omnibus idem animus, furor irrisoribus idem.*

H 2

Qvo

Quo tempore Auriacus Princeps Ruremundam Geldriae urbem occuparat, milites eius monasterium Carthusiense vi inuasere, exclamantes **Gelt, Gelt**, ea vociferatione significantes se velle pecunias. In introitu interempti sunt fratres laici tres, Albertus Winda, Iohannes Sittart, & Stephanus Ruremundensis: inde in templum proruentes, Venerabilem Priorem Ioachimum, precibus vna cum ceteris fratribus intetum, offendunt, eum quum vulneribus afflixissent, inde extraxerunt: monachi quatuor ibidem necati, nempe Iohannes Leodiensis, & Seuerus, Sacerdotes, Henricus Wellen, & Fredericus, Diaconi: reliqui grauiter vulnerati relictii sunt.

A

B Vincentius Hercuius monachus laicus, ab iisdem captus, & in templum raptus, flexis genibus postquam orasset, Domine Deus, merear quaeso fratribus meis morte & martyrio sociari: militum vnus eo audito ingens illi in caput vulnus infixit, adeo vt sanguine murus, vt adhuc conspicitur, admodum altere conspergeretur: deinde in plateas attractum, num religionem deserere, & partes suas tueri vellet, rogauit, vitam ei seruaturum incolumem: negauit id se facturum monachus constantissime, & se mori malle, quam negare fidem, professus est: & precatus, *Domine ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt*; ab iisdem constantiam illius stupentibus, sclopetorum missilibus trucidatus est.

C Eodem tempore Paulus a Walwick, reuerendissimo Domino Ruremundensi D. Guilielmo Lindano a sacris, qui ad id monasterium, vt in hac fortunata turba moreretur, confugerat, itidem interemptus est.

Priori eiusdem monasterij, duorum florenorum millibus redempto, Coloniam Agrippinam commeare concessum, vbi ex illato vulnere, elapsis septimanis sex, obiit.

26. mar-
tyres.

In hac vrbe Ruremundensi tam monachi quam sacerdotes viginti sex martyrio vitam finire.

Hor-

Horrenda inhumanitatis genera a Geusijs Belgicis peracta.

*Te non ulla mouet pietas, non sanguinis horror
Innocui, sanctas qui funere polluis aras
Improbe; sanguineam cui non compefcere dextram
Maieftas veneranda loci, nec conscia cadis
Religio potuit, cum diuim altaria ferro
Subruis, & sacras incestas sanguine vittas.*

H 3 QVVM

QUVM urbem Flandriæ Audenardam Geusij stratagemate occupassent, sacerdotes omnes eiusdem prouinciæ virtute & doctrina celebres corripuerant, & in castellum abduxerant: hos inter Magistrum Petrum virum venerabilem, & qui ætate omnes antecedebat, post illata ei varia opprobria & contumelias, vestibus spoliatum, pedibus manibusque in dorsum colligatis, per fenestras in fluuium præcipitem dederunt: orabat is, dum caderet, alacri animo & constanti, *Fiat voluntas tua, Domine.*

A Eodem modo subsequenter præcipitati sunt: Venerabilis Iohannes Obstal, Paulus Coxe, & reliqui, è quorum numero magister Iacobus Obeyn prouectissimæ ætatis & debilis, nec natandi peritus, sublatus undis non longè ab eo loco, ereptus est, & vitam habuit incolumem.

B Frater Iohannes Mahus, vir venerabilis, ex ordine S. Francisci, paulo antè designatus Episcopus Dauentriensis, ab iisdem inclementissimè vulneratus, pedibus conculcatus, pluribusque alijs iniurijs & opprobrijs affectus, instar putidi & abiecti cadueris, in plateis relictus est.

C In eodem comitatu Flandrensi, non longè ab Ypris, barbari isti Geusij Presbyteros ceperant, viuos hos capite tenus defoderant, ad hos vt ad scopum globis ludentes.

Hor-

Horrenda inhumanitatis genera à Geusijs Belgicis peracta.

*Ense fatigatis rabies mutatur in ignes,
Nec satis est, numero cadis labor obruit idem.
Vertuntur leti species, ne temperet iras
Lassus, & emeritus producat funera lictor.
Hic præceps animam rapidis exspirat in undis,
Ille suo cuius componit fata sepulcro.*

DEL-

DELPHIS Batauiæ vrbe occupata, quum eò Auriacus Princeps venisset, hospitij loco monasterio D. Agathæ vsus est: feminis monachis, ibidem venerabilis Pater Cornelius Mussius, maximæ eruditionis vir, & poëta insignis, ab auriculari confessione erat: hunc Auriacus (vt erat in omnibus actionibus suis simulator & dissimulator egregius) reuereri & fauore prosequi simulabat. Verùm crudelis furoris illius æstus aspectum viri istius honorandi diutius sustinere non potuit, quare Domino de Lumay in mandatis dedit, vt quoquo modo vellet, eum interficeret, quod vt commodius perficeretur, astu quodam facultas amplissima data est Mussio, quo liberè extra urbem tenderet: atqui proficiscenti occurrerunt carnifices quidam, qui eum raptarunt secum, vt quo destinarant tormentorum genere excruciant & trucidarent.

A Primo itaque diuersis quæstionibus exagitatus est: deinde altissimæ scælæ vtramque manum alligarunt, pedibus verò pondus intolerabile, vt amplius extenderetur: nec defuere ardentes tedæ axillas comburentes.

B Post hæc tergo ad terram alligato supinum reclinant, ori prono per infundibulum superimpositum aqua infusa ventrem complent: turgidum ventrem exinde fustibus tundunt, & aquam ea qua intrauerat via, alijsque apertis corporis partibus exilire cogunt.

C Eo perfecto, ex duobus pedum maioribus digitis suspenditur funibus nouis, quibus ablata est & pellis & caro, & relicta ossa nuda; quo factum est, vt tot cruciatibus corpus debilitatum in terram exciderit.

D Postremò truncatis manuum pedumque digitis, per niuem sanguine hoc innocenti cruentatam & rubentem pertractus est in urbem Lugdunum Batauorum, atque ibidem in crucem actus. corpus autem tot tantisque crudelibus cruciatuum generibus fatigatum & exhaustum, animam Deo victoriæ & martyrij palma ornatam & gestientem, decimo Decembris die, anno 1572. reddidit.

E Fratri Engelberto à Burgó, Ordinis sancti Francisci, capto in Almaria Batauiæ vrbe, inter alia quæ passus est tormenta, viuo corpus thoracis in morem cultellis consciderunt.

F Apud Goudam Batauiæ urbem dominus de Lumay duobus comprehensis monachis, Iohanne nempe Rikestelio Collationis domus, vt vocant, Patre, & Adriano eiusdem domus Procuratore, eos nudari iussit, & à militibus suis gladiatorum ictibus se inspiciente compelli, vt per densissima current spineta; demùm laceratis corporibus & effuso sanguine nihil motus, trucidari mandauit.

Hor

Horrenda inhumanitatis genera à Geusijs Belgicis peracta.

*Nectua te pietas, nec Apollinis insula texit
Musarum, Musi, decus: ingenijq; per omnem
Immortalis honos celebrem te reddidit orbem.
Nunc maior laus orta tibi, manet altera caelo
Laurea, quam feritas Batauaq; iniuria gentis,
Et multo peperit sudatum vulnere letum.*

I MAGI-

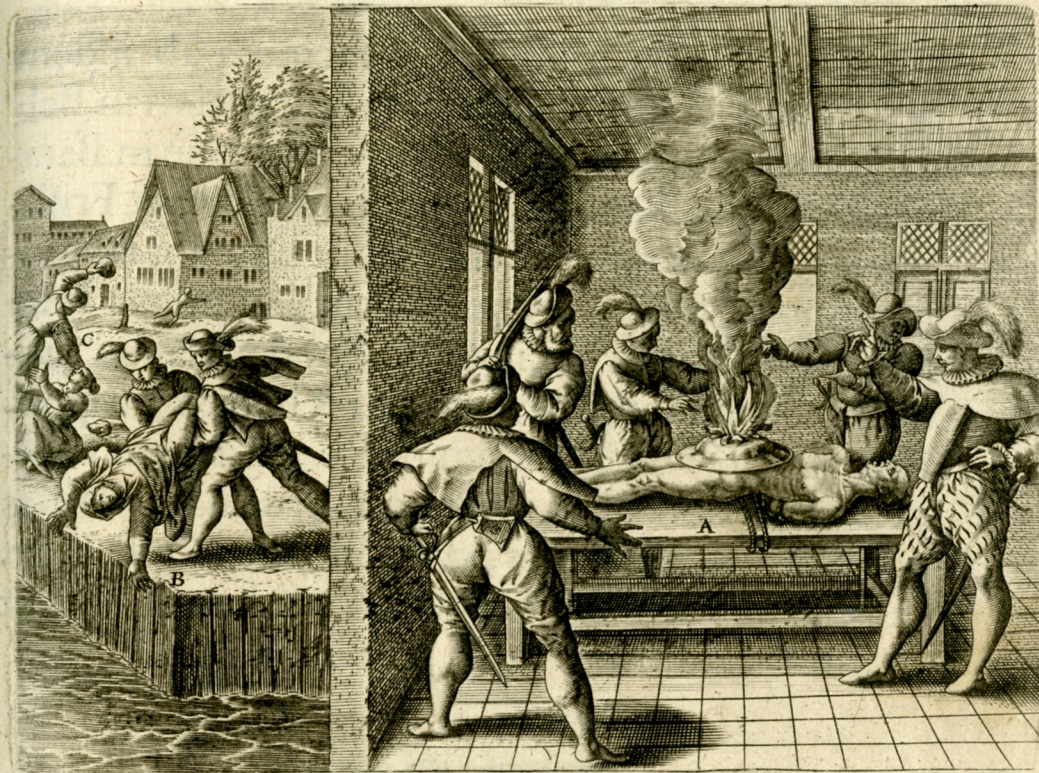
MAGISTER Iohannes Hieronymus, oriundus ex Edam, cum alijs quibusdam Catholicis Hornanis à Geusijs captiui ducti sunt ad locum quem vulgus Scagen nominat, in Hollandia Septentrionali situm: ibi quæstionibus horrendis subiecti octies, quidam etiam mortui: superstites deinde supini religati, nudo ventri pelues inuersæ superimpositæ, sub peluibus glires viui, super pelues extracti ignes, quibus excitati mures maiores, dentibus ventres arrodunt, perforant, & in ijs se condunt: quibus tormentis fortunati hi innocentes intercepti, animas suas Deo dedicarunt.

B Ursula Talefia, virgo religiosa in Beguinagio Harlemissi, post patrem grandævum, eius ciuitatis magistratum gerentem, pluresque alios cum eo Catholicos magni nominis viros laqueis suffocatos, perducta est sub patibulum, & rogata, num fidem & religionem desereret, & militi cuidam nuberet, quod cum constantissimè negaret, in aquas proiecta est & submersa.

C Huius soror nupta, parentis & consanguineorum mortem plangens, & in eadem fidei constantia perseverans, caput retulit ingentis lapidis iactu comminutum, adeò vt cerebella in faciem diffluerent.

Hor-

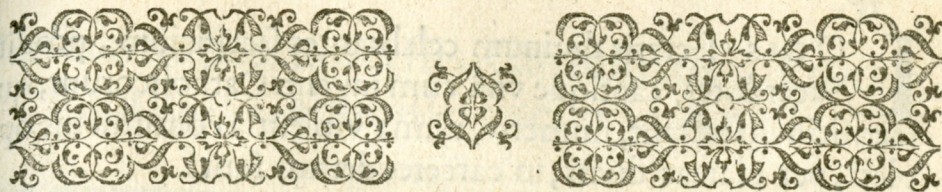
Horrenda inhumanitatis genera
à Geusijs Belgicis peracta.

*Non Schyta, Caucasæas nec qui tenet incola rupes,
Efferæ gens, tantum feritatis pectore gestat
Barbarico, non Etrusci tam dura tyranni
Imperia, horrendo qui funere mortua viuis
Corpora iungebat; tuam quàm, Calvine, tyrannis,
Et portenta tui finxerunt quanta ministri.*

PLURA alia crudelitatis facinora ab iisdem Geusijs tyrannis perpetrata sunt maiori in Belgicarum prouinciarum parte, & præcipuè in Batauia, Zelandia, Flandria, Brabantia, Geldria & Frisia: tanta namque tamque insatiabili humani sanguinis innocentis siti torquebantur, vt mense Iulio anno 1566. in conciliabulo quodam, apud sanctum Trudonem in cripta ab eis habito, propositum fuerit, vna & eadem nocte per decem & septem inferiores has prouincias trucidare omnes personas Ecclesiasticas, id quod Deus Opt. Max. diuina sua prouidentia auertit, cui honor, laus sit & gloria in omne æuum, Amen.

INQUISITIONIS
A N G L I C A N A E,
 E T
F A C I N O R V M C R V D E L I V M
M A C H I A V E L L A N O R V M I N A N G L I A
 E T H I B E R N I A A C A L V I N I S T I S P R O -
 T E S T A N T I B V S, S V B E L I Z A B E T H A E T I A M N V M
 regnante peractorum,
 Descriptiones.

*Propter te mortificamur tota die, estimati sumus sicut oves
 occisionis. Psalm. 43.*
*Tu exurgens Domine misereberis Sion: quia tempus miserendi
 eius, quia venit tempus. Psalm. 101.*

A LOCIS secretis diuinum celebrantes sacrificium, proditi Sacerdotes, captique vnà cum ingenti Catholicorum, qui sacrificio intererant, numero, nimia violentia contumeliis opleti, per plateas ducti, in carceres detrusi sunt.

B Catholicorum ædes noctu occupatæ & spoliatæ, & ipsi met captiui ducti.

C Presbyteri diuino sacrificio peragendo intenti, correpti, tracti, & vt sacras induti erant vestes, equis impositi, meridionali tempore funalibus ardentibus prælatis, in ludibrium per plateas circumducti sunt.

D Catholici bini & bini colligati, ex carcere aliquo putido, in putidiorum & horridiorum translati.

Perfe-

71
Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Caluinistis excitæ in Anglia.

*Nec mora, nec requies, semper sunt apta nocendi
Tempora, sacrilega nox est accommoda fraudi,
Tutius & quicquid noctu peccatur inultum est.
Vt quascunque struunt contra ius, fāsque piūmque
Insidias, lateant melius, ne furta pateant,
Nec malè rapta queant repeti sine testibus ullis.*

Ex

EX societate nominis IESU Patres, Sacerdotes, item Nobiles, & varij Catholici, crudelibus & inusitatis subiiciuntur quæstionibus in turri Londinensi, quibus potissimum Sacerdotes affligunt, vt tormentorum asperitate victi cogantur nominare eos qui seruitio diuino & alijs Sacerdotij Christiani functionibus adstiterunt.

B Aculeos ferreos, & longiores acus sub vnguibus infigunt Sacerdotibus.

C Captiuos Catholicos ad ministrorum hæreticorum conciones violenter pertrahunt.

D Locus *Litelease*, quem *Requiem* breuem Latinè dixeris, in quo incarcerant Catholicos, adeò est angustus, vt in eo nec stare, nec sedere, nec iacere, liceat.

INTER plurima alia tormenta, nullis in hoc libro imaginibus expressa, vnã quãdam, eamque notabilem, seuitiæ & crudelitatis speciem silentio non duxi præmittendam, videlicet, quòd pauco ab hinc tempore Catholicorum quosdam in vilissimum & abominandum carcerem, nomine *Brideuellum*, coniecerint, eum (inquam) qui scurris castigandis destinatus est, qui ibidem laboris ergò quotidie molam quãdam frumentariam vertere coguntur. Huiuscemodi hominum faci intermiscunt Catholicos, nobiles aequè ac ignobiles, vt eandem molam terant. Catholici, hi omnibus modis miserandi, non solum quotidianis scurrarum istorum sunt subiecti opprobriis, sed & flagellis ministrorum affliguntur, & nimia vi ad vertendam molam adiguntur, nec alia interim illis ferè alimenta præter aquam & panem mucidum subministrantur.

Perse-

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Calvinistis excitæ in Anglia.

*Proditio est tenuisse fidem, diuinæque legis
Dogmata crimen atrox, & læsi iniuria sceptri,
Hinc illa irarum species, ea facta Britanni
Carnifices urgent, & longo examine sudant.
Nomine sub Christi dolor accusare merentes
Vt faciat, fidèique luat constantia pœnas.*

K

Ado-

A DOLESCENS quidam Catholicus ex Anglia se quum subduceret, vt ab crudelibus istis cruciatibus securus in libertate conscientiae Deo seruiret, in portu quodam maritimo arreptus, in turrim Londinensem captiuus abductus est, quem fames, frigus, aliaque incommoda ibidem confecerunt: Quare quum eum vestibus nudarent, carnem, quae relinquens ossa vestibus adhærebat, auulsere.

B Instrumentum ferreum, quod instar globi hominem comprimit & rotundat, cui Catholicos includunt, & in eo horas aliquot detinent.

C D. Henricus Persius, Comes Northumbriæ, vir non minus nobilitate quàm summa virtute insignis, paucos annos postquam nobilissimus Thomas Persius, frater eius, capite truncatus, obierat, quòd fidem tueretur Catholicam, in carcerem coniectus est: sed quum tantæ esset innocentiae, vt nulla quaesita causa colorue sufficeret vt publice è medio tolleretur, crudelissimè in carceribus trucidatus est. Spargebant quidem in vulgus, hæretici, eum sclopeto seipsum traiecisse, sed veritas postea cognita, impudens mendaciũ & inclementiam detexit.

D Quibus modis captiuus Catholicis ferro constringantur pedes.

Perfe-

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Caluinistis excitæ in Anglia.

*Quicquid in occulto est, in apertum proferet atas,
Arcanumq; nihil quod non se prodat, vt ipsum
Auctorem accuset sceleris; licet abdita cæco
Carcere, & indicta leto det corpora causa,
Vulgabit tamen indicia se crimen, & ultro
Culpa sibi meritas persoluet conscia pœnas.*

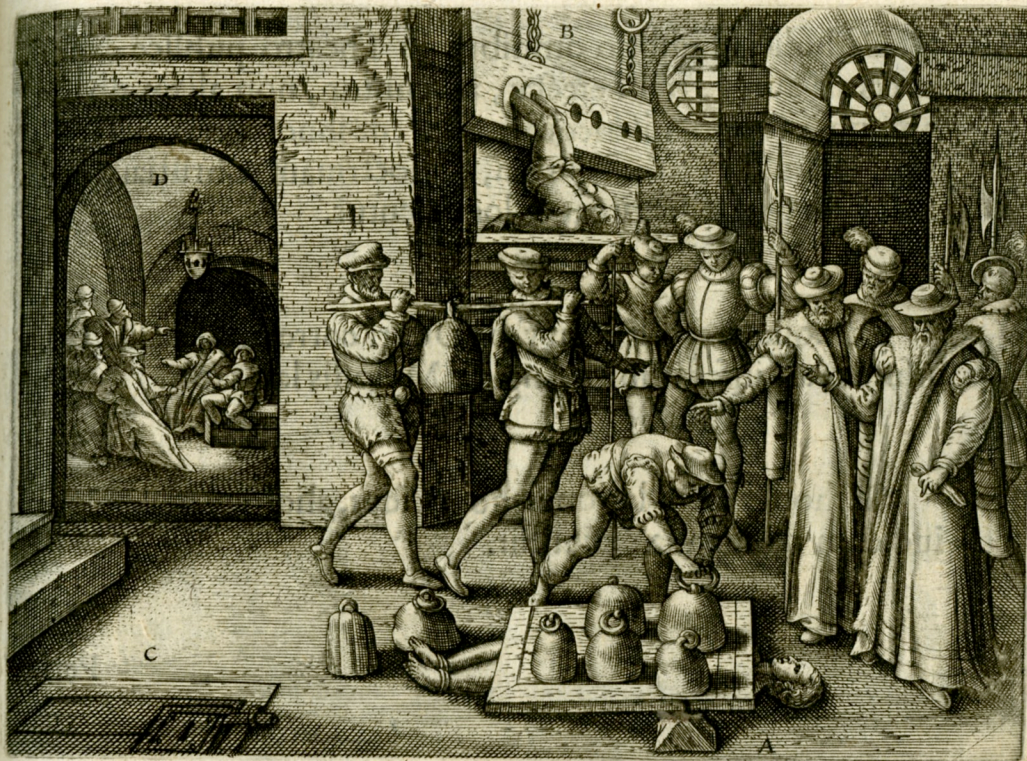
IN ciuitate Eboracensi, Comes Huntingtonius, vir crudelis, vices ibidem gerens regias, Catholicos inuestigare, & quaestionibus subijcere properabat: inter vexatos & miserè afflictos fuit virtute celeberrima femina Margareta Midleton nomine, Iohannis Clethero, eiusdem ciuitatis ciuis vxor, accusata, quòd Sacerdotes in aedes suas recepisset, & opibus ac facultatibus, eorum subleuasset inopiam, praeterea in aedes suas plurimos Catholicos admisisset, vt cultui diuino, alijsque Christiani Sacerdotij functionibus, salutis humanae necessarijs, interessent: Et quum ex voluntate eorum respondere nollet, nec quenquam nominare (ne alicui mortis esset causa, nèue in tantas cruciatuum miseras traheret, ac naufragij in fide occasionem daret) morti admodum crudeli adiudicata est, nempe vt eo quem hæc figura demonstrat modo premeretur. Quam sententiam lætissimo suscepit vultu, & ad supplicij locum ducta, constantia admirabili inter eundem identidem hæc verba proferebat: *Tanta breuis est via quæ ad cælum ducit, hoc quàm alio mortis genere.*

Fuit illa spoliata vestibus, solo relicto lineo indusio, deinde pedibus manibusque ligatis in terram supina reclinata, dorso supposita petra ingenti, & quidem acutissima; corpori autem iniecta tabula, onusta pondere librarum mille; atque eo modo tenerum eius corpus contractum & comminutum est. Dum his affligeretur tormentis, admiranda se patientia & constantia, cælitus infusa, armatam & munitam monstrabat, quibus Deus aduersus dira crudelitatis tyrannorum tormenta sanctos & fideles testes suos confirmat: maritus interim eius in exilium missus est: liberi autem paruuli, fidelis matris suæ mortem desolentes & lugentes, itidem arrepti sunt; & quum examinati ad articulos fidei, vt à matre edocti erant, responderent, acerbissimè & crudelissimè flagellis cæsi sunt: maximus verò natus, annorum solùm duodecim, detentus, & in carcerem missus est.

- A** Presbyter quidam cippis ligneis, pedibus in altum erectis, constrictus, tamdiu detinetur, quousque excrementorum suorum fœtore suffocatur.
- B** Fossæ subterraneæ profunda, infesto aëre & fœtore repleta, in quas Catholicij immittuntur, & plerumque fœtidissimo aëre strangulantur.
- C** Hoc modo carceres omnes Anglicani fidelibus Catholicis complentur.

Perse

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Calvinistis excitæ in Anglia.

*Et tua femineum commendat gloria sexum,
Dura nec in summis animo demissa virago
Supplicijs, teneramque tui non pondera molem
Corporis, iniecti non turbauere molares:
Quin, ait, his totos membris imponite montes,
Spiritus innocua transcendet ad astra ruina.*

K 3

PRES-

A **P**RESBYTERIS auriculæ candenti ferro perforantur.

B Catholicis carris alligati, vicatim flagellantur.

C Catholicis ludibrio omnibus in Theatro publicè expostis clavis-aures, trabi erectæ, affiguntur, non aliam ob causam, quàm quod misericordia moti, de innocentia martyrum, cæterorumque Catholicorum, ob doctrinam Christianam afflictorum, bene sentirent & loquerentur.

D Catholicus quidam in vrbe Dubri correptus, pelli vrsinæ insutus, ab infestissimis Angliæ Molossis laceratur.

E Catholicis inter latrones, homicidas, aliosque maleficos ad iudicum tribunalia rapiuntur.

Perse-

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Caluinistis excitæ in Anglia.

*Personata sibi sumit violentia partes
 iustitia, tituli que furit sub imagine recti:
 Non ratio, non certa fides ad iudicis aures
 Peruenit infandi, satis est ius dicere ferro.
 Damnatur, premiturque palam bona causa, nec vnquam
 Opprimitur, rediuiua malis, superata superstes.*

DOMI-

DORMITIVS Hurlus, vtriusq; iuris doctor, in vniuersitate Louaniensi annos commoratus quindecim, & in Remensi vniuersitate annos quatuor, Reuerēdissimi Domini Cardinalis Guisiani, Archiepiscopi Remensis autoritate Legum professor, Romam exinde discessit: hic à Pontifice Gregorio eius nominis decimo tertio, ob pietatis virtutisq; singularem præstantiam Archiepiscopus Casseliensis, in Hibernia naturali patria creatus est, quò ocyus reuersus, vt gregem dispersum, si posset, colligeret: obuium habuit modicum admodum fidelium Christianorum numerum, ex omni naufragio seruatum: munia Episcopalia, vt verum decebat pastorem obiit: accusatus autem quòd Confirmationis Sacramento infantes aliquot muniuisset, comprehensus est: Et primò conditiones opimæ oblatae sunt, apostatare si vellet, & fidei Iesu Christi renuntiare. At ille qui promissis huiusmodi flecti non poterat, persuadere eis nitebatur, vt secum de fide placidè conferrent, vt errorem eis aperire & ab eo auocare posset: illi verò furore & ira perciti, quæstionibus illum subijciunt. Ocreas enim oleo plenas pedibus iniiciunt, & ligatum ea, quam hæc figura demonstrat, forma, ingentem ante focum collocant, vt vi flammæ ocreis adustis, tibiæ simul ardeant, adèd vt euellentes ocreas ad genua vsque carnem auulserint, relictis solis ossibus nudis, nec quicquam moti tanta eius in tantis tormentis in fide Christi eiusq; Ecclesiæ debita cōstantia, quodam mane, horam circiter tertiam aut quartam, eundem vimineo constrictū laqueo suspenderunt, quo langueret diutiùs. Constans fert fama in iis regionibus mulierem quandam nobilem à maligno spiritu, quo vexabatur, eo in quo passus est loco, fuisse liberatam.

A

B

C

Patricius O-helius, Ordinis D. Francisci, Episcopus Maionensis, alio quodam monacho eiusdem Ordinis comitatus, & cum eo captus, suspensus & strangulatus est, in eo, quem indigenæ Kilmalock vocant, loco, & vt à lupis cæterisque feris deuorari commodè possent, adèd demissè & terram proximè suspensi sunt, vt plantis terram penè contingerent. Attamen nullo ferarum, hæreticis certè multo minus crudelium, dente læsi sunt: stupebant id plurimi, quoniam regio hæc bestijs crudelissimis abundat, quæ nunquam non prædas agunt.

Perse-

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Calvinistis excitæ in Hibernia.

*Spumanti diuisa freto glacialis Hyberne
Distat, & abscissis interluit astus arenis;
Vt regione tamen sic & feritate Britannis
Proxima, pernicies eadem confinia fecit.
In sanctos pietate viros grassatur eodem
Impietas odio, rabiemq; exercet eandem.*

L

FOR-

A **F**ORMA qua Iesuitas, Sacerdotes, Nobiles, aliosque Catholicos, subiectis vimineis cratibus, alligatos ad locum supplicij raptant, quas comitantur opprobria, importunæ & blasphemæ ministrorum hæreticorum seductionis plenæ voces, vt eos in articulo mortis à vero abducant.

B Catholicis iam iam supplicio destinatis, preces sanctæ, meditationesque interrumpuntur, rapiuntur ad immanissimæ crudelitatis, quæ in socios eorum exercetur, spectaculum.

C Suspensis necdum strangulatis subtrahuntur carri, quos patibulo affigendi conscenderant: præciditur deinde laqueus, vt in terram decident.

D Inde ad rogam ingentem trahuntur, vbi in se reuersis, & quodammodo rediuisis, verenda præscinduntur; diffinditur cum thorace venter, eripiuntur viscera, & in ignem proijciuntur, cadauera autem in quatuor partes dissecantur.

E Capita, corporisque secti partes, in ahenis & lebetes bulliuntur, deinde portis Londini aliisque locis affiguntur.

Perfe-

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Calvinistis excitæ in Anglia.

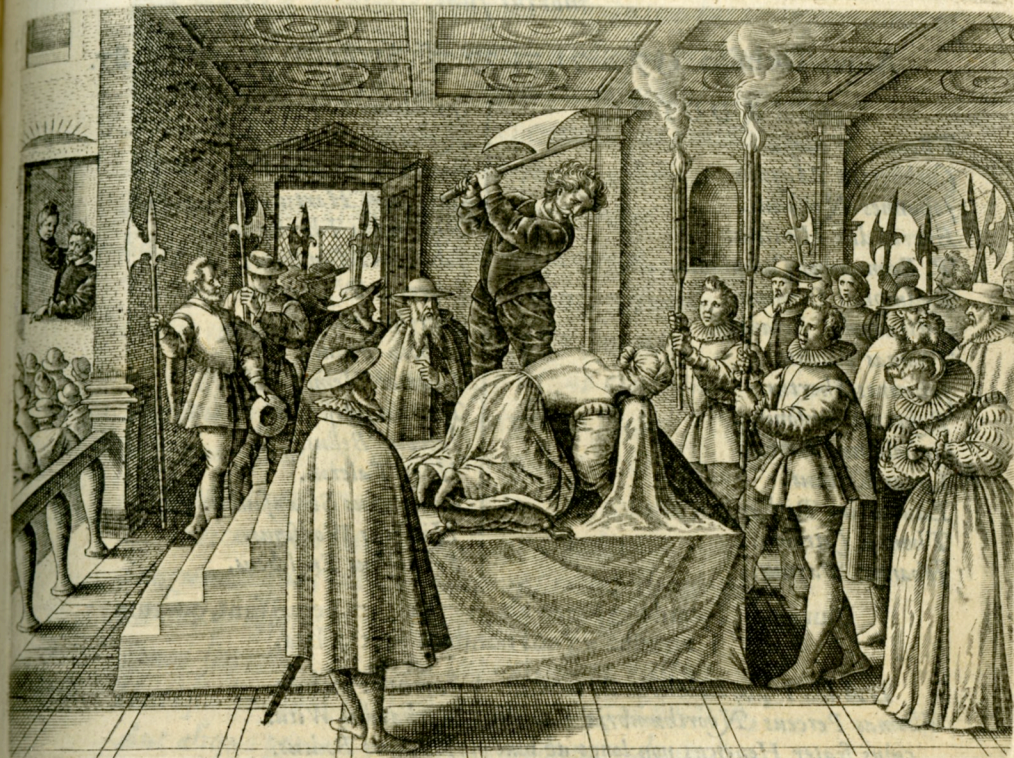

*Sanguinis effusi firmamus pignore Christi
 Maiorūque fidem, magni fundamenta Petri,
 Et tantum Latijs apicem veneramus in oris.
 At gregis electi custodia non cadet unquam
 In caput, ô Regina, tuum, regesque profanos,
 Et minus in vilem fidei mysteria sexum.*

MARIA serenissima regina *Scotiae*, legitima *Anglicae* coronæ hæres, dotalis *Gallie*, obitu *Francisci* eius nominis secundi Francorum regis Christianissimi, gloriosissimæ memoriæ, cui nupserat, *Iacobi* eius nominis quinti, filia, & *Iacobi* eiusdem nominis sexti, etiamnum regnantis *Scotiae* regis, mater, à matre ex illustrissima *Lotharingia* familia, ortum ducens, ab hæreticis in regno suo afflictissima (qui nec Principibus suis legitimis parcunt, quin eos sentire cogant, quanta hæresis immanitate timeat, quæ quos inficit, humanitate spoliat) in Angliam concessit Elizabethæ reginæ euocatione & hortatu, promissis iuratis, & ratis factis, ac pacis, & amicitiaæ perpetuæ signis firmatis. Sed ut primus, quem hæresis profert fructus, perfidia est, ita & perfidissimè excepta est. Etenim spreto iureiurando, promissis omnibus improbè rescissis, ut primum Anglicum litus attigit, capta & in carcerem detrusa est, quò contra omne ius diuinum & humanum, quoniam iure belli capta non erat, nec par in parem imperium aut iurisdictionem habet, annos circiter viginti detenta, loco frequenter mutato, ut hac agitatione & tralatione maiori molestia conficeretur; tandem quum constans in fide & religione Domini nostri Iesu Christi, eiusque Ecclesiæ Catholicæ, perseveraret, fide & iuramento violatis, contempto iure gentium, in castello Foderinghamo, immitissimæ istius sanctorum carnificis & homicidæ imperio, anno 1587. duodecimo calend. Martij securi icta, capite truncata est. Hæc Princeps ingentibus cœlitus dotata erat muneribus animæ & corporis, nec unquam quisquam tantæ inhumanitatis inuentus, qui visam non admiraretur, pietate & misericordia commoueretur: sed crudelis paricida intueri eam non sustinuit, verita ne visa istius Principis excellentia, & morum constantia, stomachum & pulmones sanctorum sanguine nunquã fatiatos, humectari, & sancto ac regio sanguine irrigari non paterentur. Martyris huius & reginæ fides ac constantia commendatissimam eam & in cœlis & in terra reddidit: Historia eius alio loco fusiùs tractabitur: interim Deum omnipotentem, iustum iniuriarum in sanctum nomen suum, & crudelium facinorum aduersus Ecclesiam suam commissorum vindicem obtestamur, ut barbaram istam tyrannidem iustitia sua vindicare dignetur, tradito in manus Principum Christianorum, & Monarcharum æquitatis & vindictæ huius gladio. Amen.

Perse-

Persecutiones aduersus Catholicos à Protestantibus Caluinistis excitæ in Anglia.

*Post varias clades miserorum, & cadis acervos
Insontum, comes exornat spectacula mater
Supplicio, & regum soror & fidißima coniux.
Illa Caledonijs diademate claruit oris,
Sed micat in cœlo fulgentior, inde corona
Sanguinis, infandæq; manet vindicta securis.*

L 3

NOMI-

NOMINA QUÆDAM MARTYRVM,

QUI SVB ELIZABETHA PRO ECCLESIE

& Catholica fidei defensione gloriose
mortui sunt.

Anno Domini 1570. 71. 73. 77. 78. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87.

SACERDOTES.

Thomas Wodsius.
Cuthbertus Maynus.
Johannes Nelsonus.
Euerardus Hansens.
P. Edmundus Campianus.
Rodolphus Cerninus.
Alexander Briantus.
Thomas Fordus.
Johannes Shertus.
Robertus Jonsonus.
Gulielmus Philbens.
Lucas Kirbens.
Laurentius Richardsonus.
Thomas Cottamus.
Johannes Paynus.

Gulielmus Lacijs.
Richardus Kirckmanus.
Jacobus Tomsonus.
Gulielmus Hartus.
Richardus Threlkeldus.
Johannes Mundinus.
Johannes Nutterus.
Georgius Hadocus.
Jacobus Fennus.
Thomas Hemerfordus.
Thomas Alfeldus.
Jacobus Bellus.
Hugo Talerus.
Edouardus Stransamus.
Nicolaus Wodsius.
Franciscus Englebens.

Plures alij Sacerdotes pauco ab hinc tempore necati sunt, quorum
nomina ad nos nondum sunt delata.

LAICI pro eadem causa mortui.

Thomas Percens Noorthumbria Comes,
cuius frater Henricus non longo ab hinc
tempore in carceribus trucidatus est.
Johannes Storeus I. doctor.
Johannes Feltonus nobilis.
Thomas Shernodus.
Jacobus Laburnus nobilis.

Johannes Finchius.
Richardus Wirus.
Johannes Bodens.
Johannes Slaidus.
Thomas Webleus.
Gulielmus Carterus.
Margarita Middletonus.
Marmaducus Bons, nobilis.

Plurimi Catholici, tam Presbyteri quàm Laici, quæstionibus, tormentis,
fame, frigore, & fœtore, interierunt, in fœtidis illis carceribus, qui
per totum regnum iam Catholicis sunt completi.

Serenissima Maria Scotia Regina ab hæreticis regno pulsa est, ab iisdem
vicennio captiua detenta, & tandem, contra omnium Principum Chri-
stianorum iura, ab iisdem in carceribus interempta est.

EPI-

EPILOGVS.

PECTATVM satis est, nihil inclementius atas
Protulit vlla palam, mentem furor impius omnem
Exiit humanam, nulli sua profuit atas,
Non sexus, non innocui lætentibus anni,
Non senibus sua canicies, venerandaque multis
Maiestas vita meritis, non forma, pudorque
Femineus teneri subduxit corporis artus
Supplicio, non insontis reuerentia cause,
Vindictæque metus: nec copia tanta nefanda
Cedis inexpletas satiauit sanguine fauces.
Diuersumque genus læti, speciesque cruentas
Funeris insoliti, nullisque exercita sæclis
Vidimus in nostro pœnarum inuenta teatro.
Vidimus exanimis scuire in viscera trunci,
Et rabiem cineri non indulgere sepulto:
Sanguineisque truce[m] manibus fœdare furorem
Sancta profanatis mysteria vidimus aris.
Quid superest, corâmne tuos attollere vultus
Hæresis audebis, causamque animumque nocendi,
Aut aliquo poteris prætexere nomine culpam?
Forsitan obijcies, multos cecidisse tuorum
E numero, letoque fidem sanxisse cruento,
Et causam firmasse tuam, sed falleris vsque
Falleris, & longo nostris discrimine differs
Supplicijs: tibi seditio, tibi perfida pœnas
Ingerit improbitas, tuus & te legibus error
Condemnat patrijs, & digno verberere plectit.
Te ceu perniciem medio de corpore ferro
Tollit, & accensum licetor premit igne venenum,
Ne sincera tuo ledantur viscera morbo.

Nobis

Nobis sancta fides, & mens sibi conscia recti
 Exitium dedit innocuis, & candida morum
 Simplicitas, cultusque Dei, legesque vetusta.
 Te causa prius excusa sententia iusti
 Iudicis, & multo defensam examine damnat:
 Tu causa nos indicta, & sine testibus vllis
 Obruis, & ceco rapis ad tormenta furore.
 Te nos inuiti pereuntem cernimus, & te
 Funeris auctorem proprii miseramur, habentque
 Vota locum, lacrymaeque ream commissa fatentem
 Supplicio eripiunt, si spes affulserit vlla
 Propositi melioris, & ad pia iussa reuerti
 Non renuas, iteramque gregi te iungere sacro.
 Nos odijs infanda tuis tor monstra subimus
 Poenarum, feritasque modis non flectitur vllis;
 Gustatoque semel non abstinet ira cruore,
 Augeturque sitis, repetitaque saepe voluptas
 Sanguinis exstimulat magis, & fastidia demit
 Ingeniosa gula rabies, semperque nouando
 Funera delectant auidum peregrina palatum.
 Gens tua quae meritas exsoluit corpore poenas,
 Contemptrix scelerata Dei est, periura, rebellis,
 Impia, Christianicum gens nescia foederis, exlex,
 Quae studio populum nouitatis ab ordine recto
 Auocat, & caecis erroribus implicat orbem;
 Docta bonos mores corrumpere, vertere turbis
 Otia, pacato confugere iurgia mundo,
 Fex populi, gentisque nefas, ignobile vulgus.
 At qui militiae proceres dant nomina nostrae,
 Quam series animosa virum! qui sanguine clari
 Sanguine nobilitant genus, & caelestia rursus

Morte

Morte petunt quibus est caelis affinis origo.
 Adde Sacerdotum tot millia, quaque seuero
 Exercent vitam arbitrio collegia Fratrum.
 Adde graues pietate senes, apicesque beatos,
 Pastoresque gregis, Latia quos infula vitta
 Discernit populo, meritisque insignibus ornat.
 Adde viros quibus eloquij vis summa disertis,
 Summa gerendarum fuit experientia rerum.
 Adde Caledonij commissa piacula regni,
 Infandumque nefas, cum regia colla securis
 Et geminum diadema ferit, quo nulla vetustas
 Funere maius habet, seris nec proferet annis
 Posteritas, magnique necem mirabitur instar
 Prodigij, Regina, tuam, sed gloria maior
 Quod tibi culpa minor, tantoque celebrius orbe
 Nomen erit, quanto fidei constantia maior,
 Dum iugulum petit intrepidum scelerata securis
 Quae tibi mens tum, licitor, erat, cum verberare crudo
 Colla secas, manibus quae non contingere fas est?
 Si Marium post Teutonicos mors ipsa triumphos
 Fugit, & attonito percussor constitit ore;
 Tu Mariam vita priuas, nec torpuit ictus
 Maiestate sacri capitis? ferrumve repressit
 Dextra, nec angustos acies defecit in artus?
 Heu quantus Regina iacet termaxima truncus!
 Quae matres Regumque nurus supereminet omnes!
 Sed Deus, ipse Deus tanti se criminis olim
 Se dabit ultorem, nouus aut nascetur in orbe
 Alcides, qui regina miseratus iniquum
 Hospitis exitium vindex secet aequora classe,
 Pollutumque manu cognato sanguine regnum

M

Expict

Expiet armata, Rutupinaque sceptrā Bolēni
 Non metuat generis, procumbentemque leānam
 Robore viētricis doceat mansuēscere dextre.
 At te tantarum moneant spectacula rerum,
 Hæresis, incutiantque tibi tua monstra pudorem,
 Si quis adhuc superest: tua nunc fraus omnis, & error,
 Et taciti patuere doli, positisque bidentum
 Exuvijs patefacta lupi præcordia crudi.
 Sed tolluntur humo suspiria, nubila fumum
 Sanguinis excipiunt insontis, & ipse piorum
 Exaudit lacrymas genitor, nec deseret vnquam
 Militiam dux ille suam, nec parua rependet
 Præmia, sed rutilis victores inferet astris,
 Perpetuoque gregem electum tutabitur æuo.
 Non eadem tibi conditio, non fata parantur,
 Impietas, dabis æterno, dabis improba pœnas
 Tempore, cumque tuis auctoribus ipsa peribis.

I. B.

Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum
 eius. *Psalm. 115.*

P E R .

P E R O R A T I O .

QVVM hucusque, Christiane & amice Lector, diuersa hæc horribilia
 & sanguinolenta spectacula oculis tuis subiecerim, & tandem ad
 prodigiosum hoc scelus ventum sit, necem & martyrium, inquam, sacra-
 ræ, vinctæ & coronatæ Reginæ, sistere hic libuit, & operi hunc vmbilicem
 addere: particulatim enim martyria ab hæreticis ætate nostra omnibus
 Catholicis illata describere, operis esset infiniti, nec sine immenso & diu-
 turno labore colligi possent, & certa omnium crudelium facinorum, in
 diuersis Christianismi locis ab iisdem perpetratorum, cognitio pro im-
 possibile habetur.

Hic descripta tantummodo habes exquisita quædam diuersa tor-
 mentorum genera, quibus Dei populum deformati isti reformatores af-
 fligere tantopere delectati sunt: quorum horror terrarum orbem prodigi-
 j instar concutiet, & stupore posteros omnes corripiet.

Et quanquam populum suum misericordiæ oculis suis Diuina maie-
 stas semper aded respexerit, vt in profundissimis persecutionum vndis
 inuictum illis animum, & admirabilem constantiam indiderit: his nihilo-
 minus præterea notabile specialis misericordiæ & fauoris sui addidit
 testimonium, vt scilicet flagellati persecutores nostri, non perpetuo in-
 solentiæ suæ triumpho in populum suum exultent, dicentes: Vbi est Deus
 eorum? Plurimos etenim illorum, quum in summum tyrannidis fasti-
 gium euassissent, corripuit, disiecit, pudore & ignominia contriuit; quo-
 rum exempla aliquot (vt afflictis sint solatio, persecutoribus autem
 terrori) particulatim subijcere non erit inconueniens; quemadmodum
 scilicet iusta Dei iudicia in authores quosdam, & capita eorum præcipua
 inciderint.

G E R M A N I A .

A Iohanne Friderico Saxonie Duce, Principum qui Luthero faue-
 bant præcipuo, exordiar. Is armata manu in campum aduersus Car-
 rolum eius nominis quintum Cæsarem victoriosissimum progressus, cum
 omni exercitu funditus deletus, ac vulnere deformis, & captus, se ducatu
 abdicare coactus est, qui nec iam à posteris suis possidetur.

A N G L I A .

Henricus eius nominis octauus, Angliæ Rex, qui se ab Ecclesia Catho-
 lica separauit, vt à legitima vxore diuertere, & aliam, Annam Bole-
 niam

M 2

niam

niam, nomine, Elizabethæ iam regnantis matrem, superinducere impunè liceret, eandem Annam abominabilis adulterij conuictam, paulo post capite truncari iussit. Postmodum vt pro libito duxerat, dimiserat, repudiarat, necarat vxores & amicos, tanto tandem conscientia tormento ob iniquitates à se perpetratas excruciatu est, vt ter Pontifici maximo reconciliari studuerit, id tamen, maiori supplicio, quod meruerat, destinatus, perficere non potuit: sed maximo animi mœrore, & conscientia cruciatu victus interiit. Et illius etiam qui nullo diuino motu timore testamenta & vltimas tot sanctorum hominum voluntates irritauerat, testamentum, priusquam membra eius morte diriguissent, resignatum & falsatum est: quinetiam progenies eius omnis & soboles iam penitus quasi extincta est.

T *Thomas Cromwellius* primus huic regi author & consultor, vt sanctæ Ecclesiæ auctoritatem impugnet; & se supremum Ecclesiæ caput constitueret, & tot sacrilegia committeret, quum legis cuiusdam condendæ inuentor & promotor fuisset, qua cautum fuit, vt quicumque proditoris accusaretur, nulla admissa excusatione aut responsione condemnaretur, & necaretur: primus omnium fuit, qui huius legis rigore interfectus est, iussu eiusdem Regis, cui consultor extiterat.

Post obitum eiusdem regis Henrici, *Eduardus Seamer, Somerssetanus Dux*, Regis Eduardi istius nominis sexti Henrici filij nonemus regniq̄ue protector constitutus est: hic Missam & Religionem ab Henrico rege fortiter defensam, aboleuit: hic omnium primus Zwinglianissimum publicè introduxit, quem superior rex inter omnes hæreses maximo odio prosequabatur. Dux iste, quamuis regis iunioris auunculus esset, eumq̄ue & regnum gubernaret, scelerum tamen accusatus, condemnatus & capite truncatus est.

SCOTIA.

Iacobus Comes *Moraius*, Iacobi eius nominis quinti Scotiæ regis filius inothus, qui non solùm in necem Henrici quondam regis consilium dederat, sed & hæreses tutabatur, & rebellionem aduersus reginam Mariam moliebatur, quam & ex regno fugauerat, in vrbe Lithco (quamuis quingentis equitibus stipatus & munitus esset) sclopeto ipso meridie in plateis traiectus, interiit: euasit tamen facinoris eius author. Hinc liquet quàm

quàm sit eius qui tyrannum interficit, successus diuersus ab eo, cuius ausu scelerato probus Princeps perimitur. Poltrotus enim, ille scilicet proditor, qui fortissimum regis sui ministrum, illustrissimum ducem Guisianum sclopeto confixit & interemit, quanquam tanta oportunitate id peregisset, vt effugeret: in eo tamen stupendum Dei iudicium emicuit, quòd is ipse postero die in inimicorum manus incautus incidit, à quibus captus, supplicio quod meruerat, est affectus.

Iacobus *Duglas* Comes *Mortonus*, in eodem Scotiæ regno, insignis hæresum defensor, & Catholicorum persecutor, tantæ potentia fuit, vt iuniorem regem regnumq̄ue eius gubernaret. Is tamen summæ proditoris multis modis accusatus est: præcipuè verò quod in necem patris moderni regis, quatuordecim elapsis annis commissam, consensisset. Item quòd regem iam regnantem in Angliam traducere pepigisset, ac scelerum horum conuictus, ab optimatibus regni morti adiudicatus, & Edenburgi securi percussus est.

GALLIA.

Condates *Princeps* ad hæresum tuitionem arma ferens aduersus Christianissimum Galliarum regem, in ipso iuuentutis flore, in campis cæsus, interiit.

Gaspas *de Colligni* Galliæ Archithalassus, postquam longa & aperta rebellionè hæreses tutatus esset, & plurima horrenda crudelitatis genera edidisset, regem tandem ad durissimas pacis condiciones compulit; tanta deinde pompa tantoq̄ue apparatu in regiam Parisiensem inuectus, vt rex ipse, non subditus, videretur: paucis exinde diebus acephalus & caudæ equinæ alligatus per plateas Parisienses, ab omnibus publicè raptari visus est, patibulo denique affigi.

Dominus *de Montgomeri*, quum arrepta fuga ex cæde Parisiensi, in Angliam saluus euasisset: inde in Normandiam nouis suffultus viribus irrupit, & castellum quoddam stratagemate in potestatem redegit, quo à regis recuperato, captus & Parisium missus, ibidem capite luit, in quatuor partes diuisus.

Comes Ludovicus Auriaci Principis frater, Geusiacæ rebellionis author præcipuus, in regionibus Belgicis, quum amisso in campis Moxensibus prælio, in casulam quandam, vt se seruaret, confugisset, ea fortuito casu accensa, viuis combustus est.

Eodem in prælio itidem periit frater eius *Henricus*, vt & paulo antè in Frisia frater tertius, *Adolphus*.

Dominus Lumeyus, Marchiæ Comitem se iactitans, reuera tamen Auriaci Principis carnifex, centenis aliquot Religiosorum, Presbyterorum, atque aliorum Catholicorum atroci morte iussu eius peremptis in Hollandia, Zelandia, aliisque locis, tandem ex molossi Anglicani, quem educarat, morsu, rabie & infania correptus, Leodij vita defunctus est.

Princeps Auriacus, Belgicarum calamitatum maximus author, dum populum suprema rebellionem, ad arma aduersus Regem suum stimulando concitat, plurima sacrilegia, homicidia, periuria, proditiones, & infinitas alias iniquitates perpetravit, nec trium fratrum suorum, nec multorum millium ob eandem causam interfectorum, infelici obitu, nec duobus mortiferis, in eum ipsum antea intentatis conatibus, moueri aut conuertere potuit, sed tanquam obduratus Pharaon in iniquitate persistit. Et quum animi adeò vilis & abiecti in iniqua sua causa esset, vt nunquam se aperto campo aduersus hostes committere auderet, sed perpetuò in ciuitatem aliquam munitam à periculo longè remotam & securam se subduceret: tandem tamen etiam deprehensus est, & meritorum suorum salariù recepit, ac dispersis sclopi ictu visceribus, impiissimam vitam finiuit.

Et quanquam constantissimus & strenuissimus miles *Balthazar Gerardi*, qui eundem, vt Deo & Regi seruitium debitum præstaret, interemit, non euaserit: admirabilior tamen eo ipso Diuina est prouidentia, & fama eius celebrior, quàm si vita incolumi effugisset: quoniam nullo doloris aut cruciatus signo edito, æquo animo & hilari patientia, tot tantæque horribilia, & exquisita perpeffus sit tormenta, quanta vix vnquam alius quispiam ætate aliqua superiori.

His plurimi magni nominis etiam addi possent, qui coactis variis castris,

stris, multisque suorum millibus caesis, nec in Gallijs, nec in Belgio, nec alia quauis in regione, victoria aliqua notabili potiti sunt.

Potens verò illa antiqua & nobilis Germanorum natio, quæ bellicosæ olim nomen obtinuit, & factorum gloria orbem compleuit, quantum concidit, & in bellicis rebus gloriæ perdidit? ab eo tempore, quo hæresibus adhæsit, profus labefactata: econtra quanta florent potentia, diuitijs, & victoria, nationes illæ, quæ nunc temporis auitam Catholicam fidem aduersus hæreticos & rebelles tutantur?

Si quis autem vel Princeps, vel Status hæreticus, insolenter se nimium iactare audeat, velut in Apocalypsi mulier, quæ sanguine ebria, dicebat, *Sedeo regina, & vidua non sum, & luctum non videbo. Apoc. 18.* Meminerint illi, post omnem securitatem suam, repentina se clade tandem obruendos, & horrenda præcedentia exempla intueantur, quibus edocentur, quanta ruina, quamque infausto exitu, propriæ tyrannidis instrumenta, administri & confœderati extincti sint: quorum honor cum illis (si non & antè) interiit: honor autem & gloria eorum, quos isti persequuti sunt, in cælis & terra perpetuò fulgebit.

At reuera omnis ea fallax voluptas (si tamen sceleratum esse volupe est) quam hæretici sibi per actus infames, crudelia & horribilia facinora tempore breuissimo pariunt, immodico timore, & periculo admixta est. Sciant enim oportet, æquitatem veritatemque excubare, vt iniquas eorum actiones patefaciant & vlciscantur: id enim fallere non potest, vt quale cuiusque rei initium est & progressus, exitu ipso & fine pateat.

F I N I S.